

העולם הזה

פוררים
1951

המחיר
100
פרוטה

השבועון המצויר
ל אינפורמציה

צילום המערכת: מקסים סלומון
חברי המערכת: דב איתן, מיכאל אלמן, יחיאל כסף, ניצה גבי, גוריה לביא, רפאל סלע, איתמר עילם, יעקב צילי
עורך הסגנון: יעקב אשמן
סופרי-חזן: הווארד גורדון, מנסי בייקובס, דנת דינרי, אהרן דומניץ, סלים מצנור

השבועון המצויץ לאינפורמציה המערכת והמנהלה: רח' לילינגבלום 12, תל-אביב ת.ד. 136, סלמון (זמני) 66785

קליא יפה

ראיתי במו עיני

קנה כסף בזול!

שלושה הבלשים הסתדרו במעגל הדוק: "איפה מכונת הדפסה? ז" שאלו כאנשי טי.א.י.די, החוקרים אנשי אצל. אחי עמד בפה פעור, מבלי להבין במה הענין. "המכונה ה" מדפיסה את השטרות המזויפים! חז" ררו ושאלו בקוצר רוח. אחי נדהם. "איזה מכונת הדפסה, איזה שטרות מזויפים? אני איש ישר, פועל דפוס פשוט! מלמל הבלשים התעקו שו: הם ראו את ילדי השכנים משחזרים קים בחצר בשטרות של עשר לירות שהשיגו. לפי דבריהם, אצל אחי.

..פתאום פרץ אחי בצחוק: "כן, בודאי, הדפסתי את השטרות. כהוכחה, הוציא את העולם הזה, מס. 695. היה זה העתון שבשטריו היה אוסף שטרות, מסביב לראשו של בוגדוריון. אחי הוא, כמוכן, המדפיס של העולם הזה.

הקורא ישעיהו כהן, זוכה בפרס של 1 ל"י (אמיתית) -- אבל מה זה שוה?!

בוך רצו לישב בבתיים את הוריהם (עולים חדשים) והשלמה. מעברות לא היתה היתרי זה, שגרשה עולים חדשים שפלו לאדמי תה. שכנתה עשחה כן. הקיבוץ לא התחייב לשמור לערבים את בתיים ואדמי תם, היות ומאו קום המדינה שנתה התי נוצה מעט את דעתה על נושא זה.

יאיר מיוחס, ראשון לציון
דומה שמרוב אהבות את "מעברות", שלל הקורא מיוחס גם את הנימוק האחרון, ש" כול היה להצדיק את התנהגות הקיבוץ.

גיוס נשים נשואות

אשה נשואה פטורה משרות צבאי ואף משרות עתודות. אולם אשה נשואה ששרתה בצבא (אפילו במקרה שלי, שהייתי נשואה לפני התגייסותי) חייבת בשרות מילואים פעיל של 21 יום. בחורות שלא מצאו לנכון להתגייס, בכלל, פטורות מגיוס. כתבתי בנידון זה מכתב לשר הבטיחות, מר ד. בן-גוריון, וגם ליו"ר הכנסת, עם העתק מכתבי למשרד הבטיחות, ובקשתי תיו להעלות שאלה זו בכנסת ע"מ שיימצא פתרון צדק לענין זה. בינתיים אני דורשת שיעכבו את גיוס הנשים הנשואות למילואים עד אשר תבורר השאלה; כשם שאת הנידונים למות טרם הוציאו להורג, כי שאלת פסקדין מוות עדיין בבירור.

ר.ד., תל-אביב
התשובה את הגיוס לפס"ד מוות?

הפלא השמי

בהנולד הזה (696) הופיעה רשימה תחת הכותרת "הפלא השמי". שם נאמר, כי התי"ר, שבאו באניה "אטלנטיק", החליטו להסייף 6 טפס ב-6 שעות בישראל, במקום לשהות 6 ימים -- בגלל סדורי עגינה בלתי מתאימים. הטענה שברשימה זו, כאלו נמל חיפה הפריע, ע"י חוסר סדורים מתאימים, לבקורם של התיירים בארץ, בטעות יסודה. האורחים הורדו בזמן הקצר ביותר, יצאו מיד לסיוור, שנערך לפי דרישתם. מפקד האניה לא זו בלבד שהיה מרוצה מקבלת הנשים, שנערכה לתיירים, אלא אף הודה בנאום נלבב במסיבה, שנערכה על ספון האניה, על הסדורים המופתיים, שנערכו עם בוא "אטלנטיק".

משרד התחבורה, המדור ליחסי ציבור

קבלת פנים

אני עולה חדש. באתי ארצה לפני 3 שבועות מהונגריה. ביום 11.3.51 נסעתי לכורדניה לקבל את חפצי הדלים, אשר אספתי בחוף לארץ בעמל רב. לתמהוני הגדול מצאתי את ארגוני פתוח. כשהבאתי את הארגון הביתה, נזכחתי לדעת כי רוב החפצים נגנבו.

אני חי בארץ על שלחן ילדי, ואף פעם לא אוכל לקנות חפצים אלה חורה. האם גול כזה אפשרי לעיני הכל?

דוב מזום, רמת גן
נראה שלגנב חסר מעט מצפון.

ההצלת חופש הביטוי

שערכם לא היה הפתעה בשבילי. במדינה כמו שלנו, שהמפלגות הן השולטות בכל, לא ירשו לאדם עצמאי להגות את דעותיו, כי דוקה הוא המסוכן, לא הריב המפלגתי, המשוועבד לקו הגקבע מלמעלה.

שמואל ירון, פ"ת

אם יסגר העולם הזה ע"י קנוניה שפ"לה זו, אזי הושתק קול הנוער, שלחם והי קים בדמו את מדינת ישראל, שהעסקנים השתלטו עליה.

זאב בורלא, ת"א

רבנותי, האם אינכם מגוימים קצת? למדינה אין כסף להכשיר ניר לבתי-ספר, ואתם דואגים לפרנסתכם.

ירוחם נעים, רחובות.

גם לקרייזורים ולשליחים. אם הממשלה דואגת רק לקיום העתון גים המפלגתיים, אולי היא רוצה דוקה ש קוראי העולם הזה יקימו מפלגה משלהם?

מכונת האינ-אין-אין המשועממת, השוכנת בבית הנטוש היפה, בית פאלאס, מקרה הזכוכית בירושלים, חולה לרגע קט מתקתקה. חברי מערכת העולם הזה, עיפיים מהתחמקות המתמדת של הממשלה, שפקידיה לא נאותו אפילו לענות למכתבים דחופים ומברקים, פנו, כדרכם, ישר אל הפקד.

המשרד, הרגיל לטפל רק במכתבים הנשלחים בשני העתקים, לא ידע כיצד לנהוג כאנשים נחושי-החלטה. אחרי האיזמים הרגילים, התערבות שוטר וטרוב לנהל מ"מ עם

חברי מערכת העולם הזה במשרד האספקה*

השובתים, התישבו הפקידים מסביב לשולחן, הבטיחו עזרה. תוך כדי כך נמסר לשובתים, כי הובטחה אספקת הגיר לשבוע נוסף. לא זה היה, כמוכן, עיקר ההישג של ההפגנה. המטרה העיקרית היתה להזעיק את הקהל, לגבש הוית ציבורית למלחמה על חופש הביטוי.

מאות המכתבים שהציפו את המערכת, כתובה על דברי שבוע הקודם, ואשר מעטים מהם מתפרסמים להלן במדורם, העירו על הדאגה החמורה שאחזה את הציבור, לא רק את אוהדי העתון הזה, גם שאר השבועונים, שהיססו תחילה במאבקם, נחעודדו כשראו את פעולת העולם הזה. שעתים אחרי הכרות השביתה כבר הופיע נציג שבועון אחר (ספורט ישראל), ומאו הודיע כמעט בכל חצי שעה שבועון נוסף על הצטרפותו לשביתה, נכונותו להיאבק בכל המאמצים נגד המזימה לחיסול חופש העיתונות, המתעטפת במסדה של חוסר גיר.

המאבק הזה אך החל. הוא לא יישאר במשרד זה או אחר, שאחריותו למצב מצומצמת. הוא יגיע לכנסת, לממשלה, לאותם מקומות, בהם נערך התיכנון האמיתי של "מיבצע סתימת הפה".

הסכנה מחמירה מיום ליום. סגירת מרבית השבועונים אינה עוד חלום רחוק של אויבי הדמוקרטיה במדינה. בכל שבוע עלול החלום ליהפך מציאות. המלחמה נטושה.

הזויר

מכתבים

פזוגת מחץ אנטי-דתית

בעקבות רשימת העולם הזה (696) על התארגנות פזוגת מחץ אנטי-דתית, כאנשי מחתרת לשעבר, הלוחמים מאו ומתמיד לתרות האדם, נהיה אסירי תודה אם תביינו, יושבי קפה "עטרה" בירושלים, שיבו מלחמת-תנופה, יחסלו את קן המתפרעים הדתיים, המתמרים לכפות עלינו את דעויהם הנפסדות.

חיים טסה, בשם קבוצת נערים תל-אביביים

"מאבק צמוד"

בקשר להתנהגות אנשי קיבוץ "מעב"רות" נגד אנשי הכפר "גורן", שרצו להתיישב במקום, (העולם הזה 697) רוצה אני להעמיד אתכם על עיוות הדין, שעשיתי תם לרעת אנשי הקיבוץ: הכפר גורן אינו במצב שומם וסלעי, התימנים יכלו בקלות להשתקט שם ולעבד את אדמתם. גם לקיבוץ "מעברות" באה עליה, ואנשי הקי-

(* מימין: שלום כהן, יעקב אשמן, אלה שוורץ, מקסים סלומון, אורי אבנרי.

לי את העולם הזה, כנערה צייתנית ושת קניתי, כי אם כאחת משלנו, שיודעת לתת נשיכה הגונה, כשסותמים לה את הפה. מרים הולמר, תל-אביב
יד הביורוקרטיה אינה טעימה.

בשבוע הבא יופיע "הער לם הזה" ב"16 עמודים עקב המחפור בניר, יהיה מפסר הטפסים מצומצם. אנו מייעצים לקוראינו הקי בוטים להקדים בקניית ה" עתון.

ה ש ע ר

בירושלים שרר עוצה. משמרות בריטיים שוטטו ברחובות, פתחו באש על כל מי שנראה מחוץ לכתלי ביתו. רק נערה אחת עברה באין מפריע -- ירושלמית חמודה, בעלת חיוך ילדותי, שגם החייל התשדני ביותר לא יכול היה לחשוך בה. היתה זאת חנה גפני. מקצועה באותם הימים: חברת לח"י. מאז זרמו מים רבים בירדן, החיוך של חנה חדל להיות טרויטיסטי, הפך הכעת-יפנים רגילה של סטודנטית ירושלמית (מדעי הרוח). עתה נלכדים בו לא חיילים זרים, כי אם בחורים תמימים משלנו; גם הם אינם חושדים שמאחורי מסוה ילדותי זה מתתבאת עלמה בת 21, בעלת עין בוהנת, דעות ברורות מאד על החיים.

ה ע ס

פורים בלי חדות חיים

כשהפיעו ברחוב הילדים הראשונים לבושי בגדי אינדיאנים, אפאשים, ערבים, נזכרו האזרחים אחוזי העצבנות, שהגיע חג הפורים, נזכרו מתוך מלנוכחיות עצור בה, כאיש זקן הנוכח בשבובות נעוריו.

17 שנה עברו מאז היה חג הפורים חג צהלת המוניים. מאז עברו המאורעות, המלחמה, מלחמת המחתרת ומלחמת העצמאות, וכאשר קמה המדינה, לא באה עמה חזונית החיים. נעלמה השמחה הספוגנית, באה במקומה השמחה על-פיהתקן של יום העצמאות.

לא היו הרבה סיבות לשמחה אמיתית בפורים תשי"א. אף כי גברו הסיכויים, שיר גוסלביה לא תותקף בשבועות הקרובים, וזועף שלום פסינה רחוקה. על גבולות המרחב — באיראן ובתורכיה — לא שנה המתיחות, לא פתחו האפשרויות של פלישה זרה.

בארץ עצמה הפכו העניינים מרע לרע ביותר. האינפלציה החלה, זו הפעם הראשונה, להעיק על רמת המחיה של ה"איש הפשוט. השיכון חרג אפילו מגדר ה"אפשרויות של בני המעמד הבינוני, השוק השחור. טיפס בסולם מסחרר, שגעוני, לקח עמו במסעיהסירוף את מלך הוהב.

ותמונה קודרת עוד יותר: עם פרוס מלחמת הבחירות, נתהדקה עניבת החנק של המפלגות, פלשו מכוונותהמפלגות גם לפינות האחרונות של החיים, לדכא את ה"רדיים האחרונים של רצון בלתי-לתי.

פורים תשי"א יהיה מלוחה, כרגיל, צחוק, מסכות והתפוצצויות. אך הוא לא יהיה חג שמחה.

הכנסת

בישול אמי

במקום חמש ישיבות, כמקובל, ישיבה לכנסת שלוש ישיבות מלאה בלבד. המטרה: לאפשר לוועדת החוקה לסיים את הכנת חוק הבחירות. בלי שדבר זה יתגשם, הקשיבו ה"חיים לגאומי של שר האוצר, שיעקרו התלום, זוהי על הנייר לפחות, לעצור את האינפלציה הרוגרת. תוך שהגיש את הצעת חקציב הביניים לארבעה החדשים (אפריל-יולי 1951), שיוארך אוטומטית, באם לא תיבחר עד אז כנסת חדשה, הזכיר כי עובד תקציב שנתי, שהיה מטפל ביעילות רבה יותר במצב הכלכלי והכספי של המדינה, עך הסתפק בהגשת תקציב הביניים (המחושב) לתאם לתקציב השנה הקודמת) והכריז על אמצעי עיקרי, לראוה: עצירת מכוונות הדפוס. אחר אמרו סנה, בשם מפ"ם, זבארד בשם חרות, את שלהם, לפי נוסחם המקובל, בלא שיתרשו דבר.

עם אחרית הבחירות העומדת בחלל הכנסת, התכוננו דברי המשתתפים בדיון (האורך עשר שעות) על התקציב יותר ויותר לקהל גם אם הצעת התקציב לא התקבל בגלל פירוק הקואליציה, לא יארע רע — נוסח התקציב של שנת 1950/51 יישאר בתוקפו והוא שווה, למעשה, להצעה העומדת לדיון.

בינתיים מתפנה הכנסת לישיבה אחת, להכריע בענין עונש המוות, שחור לחדשות עם שביתת הרעב של הנידונים למות, ולאחר שוועדת החוקה שמעה את דעת המומחים שהגיעו, ברובם, לקיים את עונש המוות, למרות התנגדות ח"כים רבים.

עוד שלושים ואחד: בשעה שהתבשר חוק הבחירות במטבח ועדת החוקה, בראשותו של ד"ר גיר, שנגרע אחר ששבר את פטישו ועזב את חדר הישיבות בכעס, לשעת השתקת אחד מאנשי מפא"י בועדה, שלעג להתלפת הרוב.

נגד קולות השליטים בעתיד, מפא"י ציונים כלליים, שאינם רואים בעין יפה את ריבוי מספר הח"כים, נציגי המפלגות הצעירות המספיעות על מהלך העניינים, שלא בהתאם לכוחן האמתי, הוחלט להגדיל את מספר ח"כי הכנסת השנייה מ-120 ל-151. כן נתקבלה, סופית, ההצעה לא לאשר ייצוג למפלגה, שוכנת בפתח מאחז והצני מכלל הקולות, החלטה "דמוקרטית" משונה. שתמנע סיעת יחיד בכנסת הבאה ותמנע השתתפות גופים הסטניים, שאינם בוטחים בעשרת אלפים קולות, לפחות, במלחמת הבחירות.

במרכזי המפלגות נתברר, כי הבחירות לא תערכנה לפני ראשית אוגוסט; אך צעדי

האחרונים של הממשלה, שהעבירה את עיקר תפקידי ההכנה ממשדר הפנ ים של משה שפירא, למשרדו של ב. ג. — משרד ראש הממשלה והלשכה הסטטיסטית עלולים לקרב את יום הבחירות בכמה שבועות.

אפילו כך, שעה שבאו שני מומחים מצרפת, לפקח על הפעלת מכוונות רישום התושבים החדושות, לא יוכנו פנקסי הבחורים לפני סוף מאי, לא תתאפשרנה הבחירות לפני מחצית יולי.

המעמד השלישי

הנוסח: אגריקה הדרוגית...

במשך שבועיים נעדרה יהודית מבייתה. ביפו, לא זו בלבד שיהודית אינה ילדה קטנה (בת 18); היתה, כנראה, לבני משפחתה סיבה נוספת שלא להודיע על הצעירה למש"טרה. אולם מקץ שבועיים חל שינוי. המש"טרה אצה למסטרסה ומסרה, כי הצעירה לא חזרה לבייתה במשך 14 יום, ואף יודע להם היכן היא נמצאת: בביתו של מאהבה הערבי.

טראו את השנים למסטרסה, שאלו אותם לפשר הדבר. "פשר הדבר?" אמרה יהודית, "פשוט מאד: אני אוהבת אותו והוא אוהב אותי — וזה הכל. החלטנו לגור ביחד." זה לא מצא חן בעיני אנשי המבצע המשוטף נגד "ברית הערובות", זו, שיצאו במסע הסברה. "חזרי הביתה", לחצו על יהודית, "למה לך לאהוב ערבי?". מאום לא עזר והשנים חזרו לבייתם.

מקץ יומיים הומונה יהודית שנית, הפעם למקום פחות רשמי, בבית קפה — שם הוחלט להמשיך "בהסברה". סמל מסטרסה משמש שם אחד המסכירים הראשיים. ההצגה ארכה שבועיים, אך הצעירה עמדה על שלה: "אני אוהבת אותו. מה בכך שהוא ערבי?". בני המשפחה יצאו מכליהם, אך ללא הועיל.

ואולם לבסוף, לפתע, נכנעה יהודית. דברי סמל המשטרה חדרו עמוק להכרתה. הוא דיבר ציונות: "היה לך את, יהודית?". "כן", היתה התשובה. "הוא נפל במלחמת השחרור, נכון?". התשובה היתה חיובית. אמר הסמל: "ויכול להיות שהכדור, שפילח את לבי, יצא מרובהו של אחי מאהבך?". הפסוק הזה עשה את שלו. הכל הביטו בהערצה על הסמל. יהודית חזרה הביתה...

איזה צדק, זה?

כשנידון הנער הדרוזי בן ה-17, בעון רצח אחותו הרה, נראה עתידו שחור ביותר. אמנם, השופט לא יכול היה לרונן עותי למחת, בגלל גילו הצעיר, אולם הוא פסק שהנער ייכלא, כל זמן ששרהסעד ימצא זאת לנכון, למעשה, היה פרוש הדבר: פסקדין מאסר-עולם.

במשך חודש ימים רבץ הנער בחדרי הכלא של המשטרה, חיכה להחלטתו של

נחום ניר

בשעת רוגז; שבירת הפטיש

שרהסעד בדבר מקום מעצרו. כשנתקבלה זו, סוף-סוף, לא האמינו השוטרים למראה עיניהם.

הודיע שרהסעד: מכיון שהנער הוא מבני-המעוטים, הואיל ואין לו לשרהסעד גוסד לעבריינים צעירים מבני המעוטים, הריהו מצוה לשלח את הנער לחופשי.

דבר ההחלטה המפתיעה נפוץ מיד בכל בתי-הכלא ובתי-הסוהר. "איזה צדק זה?"

רטן עבריין צעיר, בן 17 אף הוא, שנידון למאסר שנתיים בעון גניבה. "אני רק לגנבתי ויושב שנתיים, מפני שאני יהודי; זה רצח את אחותו ויוצא לחפשי מפני שהוא דרוזי."

האשק

מקררים שחורים

24 שעות אחרי שחברי אירגון יצרני המקררים בארץ הטיחו, במסיבת עיתונאים,

ולקבלני הבניה באמת לא היה איכפת. אמנם קנו דולארים בחמיר במחיר 1,500 ל"י הדולאר ומעלה; מחיר הטונה של מלס התייקר פי 6-5 מהמחיר הרשמי בארץ, אבל המלט איננו העיקר בהוצאות הבניה. 15 אף ל"י בעד דירה אינן הולכות ברגל.

"הרי זה פשוט גזל, תחת איצטלה רש"מית", זעקו המועמדים לנושאים, שצברו בבנק פרוטה לפרוטה, כדי להגיע לדירה, אבל הממשלה נגנתה מ-7 מיליונים דולאר בתקופת "ירח הדבש".

אליעזר קפני ואשתו - אמצעי ראוה: הפסקת הדפוס

אבל גם המלט איננו עיקר. כל טונה של מלט מצריכה 100 דולארים נוספים לחמרי בניה אחרים, כגון: ברזל, צינורות, כלי נוחיות וכדו'. ולזה נדרשו דולארים ודו' לארים, עד שהממשלה אמרה יסופו! מספיק יבוא ללא תשלום.

אוצר המדינה "נתעשר" ב-7 מיליון אבל 81 מיליונים הלירות הישראליות, שהודפסו, הפסידו את מחצית ערכן.

המלך דהר

וב"בורסת הוהב" ברחוב לילינגבלום הגיעה השתלשלות העניינים לשיאה, המלך" עשה הדירות עקניות במשך כמה ימים. קפיצות השער גרמו לסחרחרות ראש גם לאנשי בורסה מנוסים. 24, 25, 26, 29 ל"י בעד החתיכה, זה היה סיכומו של מיבצע של כמה שעות בלבד. ב"בורסה" הופיעו קבצנים, שהונגם הספיק לקניית סוברן אחד כלבד, וזה לא שאל למחיר ולא היה איכפת לירה פחות או לירה יותר. אבל גם את הסוברן האחד אי אפשר היה להשיג. תוסר ההיצע עשה לי כנפיים והשער עלה ועלה.

קריאתו של מנהל אפ"ק, ד"ר אהרן בארט, לריסון היצרים של המלוכונים, תוך הבטחה, שהמצב הכלכלי עומד להשיג תפר בקרב הימים; גיחושו האופטימיים של שר המסחר והתעשייה, יעקב גרי, בנוגע לאפשרויות האספקה בימים הקרובים, היו אולי קולעים למטרה, לולא הידיעות הסור-תרות, שהגיעו מארה"ב על הסיכויים לקבל הענקה מיידית מאוצר ארה"ב בסכום של כמה וכמה שרות מיליונים דולארים. יתכן, שלבסוף כן יתבקע משהו, אבל גלגלי הפורמאליות בארה"ב אינם מתחשבים בד" חיות המצב אצל האוצר הישראלי.

החותמת: הוליווד

חובבי הקולנוע הישראלי יכולים לחזות כאוות נפשם בסרטי נגנסטריום ופרשי המע" רב הפרוע. גם סרטים טובים אפשר לראות לפעמים, אך החותמת היא תמיד אותה החותמת: מיוצר באולפני הוליווד.

על יצירות אולפני אירופה שומע הקהל בביקורות הנלהבות המופיעות בעתונות הלוועזית. את הסרטים עצמם הוא זוכה לראות (אם הוא זוכה) רק אחרי שירדו שצל בו הקולנוע של העיריה הניודת ג'וותר באירופה.

הסרטים מובאים לארץ לפי שיטת רשימי-נות. לסרטים מתוצרת אמריקאית או דר-סית, אין כל קושי להשיג רשיון, ואילו

צ' זבורה קפלו, אשתו ובת זדו של שר האוצר, ד"ר לרפואה.

האשמות כבדות נגד פקידים מסויימים בא"גף המלאי והסחורות, הושם חלק מהמאשימים במעצר. המשטרה הכלכלית, בהדרכת פקידיו אגף המלאי והסחורות, ערכה חיפוי שיפתע אצל עשרות יצרני מקררים, הקפי את קרוב לאלף מקררים, שיוצרו בניגוד להוראות החוק.

24 שעות לפני החיפושים, הודיעו חברי ועד אירגון המקררים על קצוניה בין פקידי אגף המלאי, הסחורות ויצרני מקררים בודדים ועדת התלונות גובה כעת עדויות על נסיבות האשמות האלה; "להד"ם, ש"אשתקד נשלחו 1500 מקררים לקפריסין, כפי שנמסרה הודעה לעתונים; "הצהיר מר אפטר במסיבה ה"ל, "נשלחו למעשה רק 35 מקררים, הייצוא הזה לא בוצע אלא להסתות הקצבות חמרי גלם לייצור 4000 מקררים מסוג "לכל" לתעשיינים מסויימים. המקררים האלה לא הופיעו בשוק.

מקררים מסוג גרוץ ביותר, הנופל ב"איכותו גם מזה של סוג "לכל", נמכרים בשוק השחור במחיר של 60 ל"י היחידה — מסרו המאשימים, ובגלל חוסר מקררים בשוק הרשמי, נאלצים הצרכנים לשלם כל מחיר. המשטרה מצאה את המקררים האלה אצל המאשימים.

הענין הזה היה עובר ללא הד מיוחד, ככל פעולות המשטרה הכלכלית במלחמתה בשוק השחור, אלמלא הפיקנטיות שבשילוב המקרים המוזר: סמיכות הפר"שיות בין ההאשמות והחיפושים. השלטונות המעוניינים לא השיבו על ה"אשמות, בנוגע ל"ייצוא" המקררים לקפריסין, וערכו מיד לאתר מסיבת העיתונאים הני"ל, אם כי מצוקת המקררים נמשכת זה זמן, השיב בחיוף: "כי סבורים אתם שה"עבטרה היא כל כך יעילה, שתוכל לארגן מבצעים כאלה תוך 24 שעות? הפעולה תוכ"גה מקורם, והסמיכות בין ההאשמות וה"חיפושים אינה אלא מקרה".

המועמדים לנושאים זעקו

שר האוצר אליעזר קפני לא היה אף הוא מחסידיו של היבוא ללא תשלום.

כשחזר מארה"ב ונידע לו, שבזמן העד"רו, תחת לחץ דעת הקהל, ביטלו את האי"סור על ששת יבוא זו, החליט שאם הגיע הזמן להחיר "תענוגות", תינה גם הפ"רמה מזה: החליט שעל היבואנים להכניס לאוצר סכום שווה לסכום הקניה בדולארי-גרשיון היבוא לקופת הממשלה. היבואנים אמרו: "מילא — לנו לא איכפת, במיוחד כשהאוצר הבטיח להתעלם מהפיקות על הסחורות, שיובאו בשיטה זו. התוצאה: הלירה ירדה פלאים ומחירי יורה של 3 זדרים עם נוחיות הגיע ל-15,000 ל"י.

מספר הרשימות הניתן לסרטים אירופאים קונטיננטליים הוא קטן מאד באופן יחסי. למרות שכל חברות הסרטים — אמריקאיות ואירופאיות כאחד — מוכנות לשלוח את תוצרתן על כשבון סתום, ללא צורך הוצאת דביוס, חייבת הממשלה להעניט יחס מיוחד לסרטים האמריקאיים.

ממילא, בהיותה בלתי-מודהית, מוכרחה הממשלה להעניק את אותו היחס לסרטים סובייטיים, אפילו התעמולתיים ביותר.

לעומת זאת אין בידי ארצות אירוסה כל אמצעי לחץ, שהיה מבטיח לסרטיהן מקום הולם ומקומי. וגזיתיים, רואה קהל יריכקרים הישראל סרטים המציגים לא בזכות איכותם האמנותית, אלא בזכות חיי-שובים פוליטיים-דיפלומטיים שאין להם כל קשר עם האמנות.

הצגה

ממגיד לרמטכיל

יש פה מספק נחושת על כתיפי קציני הצבא, להסביע אנייה בימי, העיר סגן משוחזר בטכס גישואין של אלוף משנה צבי (ציריה) צור, לרחל שטרן, לשעבר מזכירתו של מפקד הגדוד.

ליד משה דיין, אלוף הפיקוד שתום העין, עמד מרדכי מקלף, סגן הרמטכ"ל שתום הפנים ואשתו אורה, שקוע בשוחה עם אלוף הפיקוד, יוסף אבידן, קטוע היד. בין שאר קציני מטה ופיקוד גבוהים, מכותפי עלי גפן, בלטו שלושה: הרב הראשי הצבאי, אלוף משנה שלמה גורן, שערך את טקס הגישואין; אלוף משנה יצחק רבין, סגן מפקד הפלמ"ח יפה התואר, מהמעטים שלא התפרטו מצה"ל אחר פירוק הפלמ"ח; ידיו ומפקדו של צור שמעון אבידן, שהופיע בחליפה אפורה שקטה וחולצה אדומה פתוחה.

השמש זוככי הלב: עם כניסתו של שמעון אבידן, כובש הדרום ומגן תל-אביב, הומחשה המציאות. בשמשו של אבידן, המעולה שבחיליים, הילכו כוכבי לכת, צעירים לימים, אך רבי כשרון. אחר הארונות מחדש שזה"ל עלו לגדולה הפכו הארונות בכוח עצמם; יעקב פרולוב, מי שהיה מפקד חייש תל-אביב במחתרת; יצחק פונדק, שהפך מפקד הנח"ל, חיקוי הפלמ"ח; צבי צור, מגיד קרב בעל רמזה. צור, המקובל על ב. ג., הוא מחותקי ההגנה וחבר מסא"י זה שנים, העמיד לעמוד, תוך שנים מעטות, בראש הצבא.

דרכי חיים

איש רוצה בשלום

כשהיה שלום זמיר בן 5, כבר היה אורה חיות מושבע. יום אחד שלחה אותו אמו אל השוחש של העיריה, להביא תרנגולת לשחיטה. בדרך היררה: האם צריך עוף קטן ונחמד זה למות? כשהביא שאלה זו לפני אמו, צחקה זו בבלגון: הרי אתה אוכל אותו בחיבור רב!

סטייה זו לא נתנה לשלום הקטן מנות הררה והרהר, עד שהחליט ביום בהיר אחד: לא לאכול. שלום זמיר הפך צמחוני, ובזאת החלה הקאריירה של כאיש-שלום.

בית-הסוהר ואספרנטו. 1934 בא שלום לארץ, בהיותו בן 12. בבית-הספר ובבית-החרושת עמקו רעיונותיו. מדוע הורג האדם את רעהו? מדוע יש מלחמות? האם אי אפשר לשים להן קץ, אם כל האנשים יחדלו מלהתגייס?

פתאום פרצה מלחמת העולם השניה. שלום היה פאציפיסט. אך מצפוניו הטרידו: המותר להיות פאציפיסט, כשהאויב הוא

* כאשר החליטה ממשלת בריטניה, לרגל המחסור החמור בדיביזים, לצמצם את מכסת הסרטים האמריקאיים המוצגים באני גליה, כמעט גרם הדבר לניתוק היחסים החסוריים בין אנגליה וארצות הברית עוד תוצרת, אשר האמריקאים גישים לשיווקה: כתבי עת ועיתונים, שהממשלה מוסיפה להקציב להם דיביזים, גם בשעה שעתונים מקומיים עומדים לפני סגירתם.

* בהשפעתו האמונה של אבידן, מחנך מפקדים וחיליים, עוצבו מפקדי פלוגות, מגידים נערים, למפקדי חטיבות קציני מטה בגורם.

היטלר? הוא לא ידע להחליט, ולפיכך הסיק את המסקנה: התגייס לצבא הבריטי. הצבא עורר בו גועל. הוא ראה, כי יסוד המיליטריזם: דיכוי האדם, הפחדות, שבירתו. במלחמה ניצב מיליטריזם מול מיליטריזם, עבדות מול עבדות, הוא הח' מרד, הושם בבית הסוהר הצבאי, התמרד שוב. אולם הוא נשאר בצבא עד מפלתו של היטלר.

כדי להשקיע את מצפוניו, הגשים בצבא הבריטי שאיפה ישנה: הוא למד אספרנטו, לבדו, מתוך המשפחה. כששוחזר החל ללמד את השפה, כמשייר לשלום עולמי. ככל מורי האספרנטו, לימד בלי תשלום. השתכר כפועל במסגריה.

בית-סוהר ואספרנטו. באוגוסט 1950 נפתח לפניו החלון לעולם. הוא היה נצי לקונגרס העולמי של האספרנטו, שהתקייס בפאריס. שם קיחה לפגוש את האדם, שראה בו אח ברוח: אורח-העולם דייזיס.

את דייזיס לא פגש, כי הלה חזר לארצות הברית. במקומו ראה את המוסדות הפאציפיסטיים השונים — ארגון אורח-העולם, ארגון האספרנטו, ארגוני השלום השונים, הוא התאכזב קשות: במקום ארגונים חיים לוחמים, פגש שלדים מתים, גבאים מקצועיים.

בפאריס החזיר את הפספורט הישראלי שלו לקונסוליה, כיאה לאדם, שאינו מכיר באופן עקרוני במדינות לאומיות, כופר בזכות המדינה לגייס את אזרחיה גיוס-חובה לצבא, מתנגד לזיונות ולהיתריציאה. באחד הימים עבר בלי תעודות את גבול צרפת בלגיה, בדרכו להולנד, אולם נאסר בגבול ההולנדי, ישב בבית-סוהר בלגי, ראה את משטרה-רעב, בו מתענים אסירים רבים, שכל חטאם שאין להם גירות.

לבסוף, כשהגיעה אליו ידיעה, שדייזיס חזר וקיבל את הנתינות האמריקאית (כשנ"כ של נסיונו לקבל מאייר"ו תעודה של חסר-נתינות) עבר עליו משבר: הוא פנה שוב לקונסוליה, ביקש חזרה את הפספורט הישראלי, בהצגה לקונסוליה (ולעתונים צר-פתיים) הודיע, שאמנם גם עתה אינו מכיר במדינות לאומיות, אך מכיון שאיש לא תוך בו וארגוני השלום אכזבוהו, הריהו נוטל בחזרה את הפספורט, כדי להמשיך במאבק בדרכים אחרות.

עתה נמצא שלום זמיר, דחם השלום, שוב במדינת ישראל, עובד כמסגר, מלמד אספרנטו ומתפשט שותפים למלחמתו.

אשכנז

שיטת הסקנדלים

האם הרבצה על ימין ועל שמאל, כדי להשיג משהו בחיים? צריכה להיות שיטה מקובלת, — זו היתה בעצם השאלה העקרה נית, שעמדה על הפרק בפני בית משפט השלום בפתח-תקה; על פסל הנאשמים ישב חנן ליורוביץ, נכה מלחמה, שדינו נמצא בידי השופטת מרת מיינה (אשת מפקד חיל אויר) שמיר.

חנן ליורוביץ, איש גח"ל, איבד את רגלו הימנית בקרב על ג'נין ורגלו השניה אף היא נפצעה קשה. כפיצוי על האבדה הזאת (ועל היסורים במשך חדשים ארוכים בבית

החולים), קיבל האיש ממשד השיקום מכונית מותאמת לכשרו הפיזי לשימוש האישי, שיכון וסיוע 40 לירות לחודש. אולם בשבוע שעבר הובא חנן לדין באשמת החזקת אקדח וכדורים; מכוח שהרביץ לאורה אחד רוב דין אחד; הקמת המולה במקום ציבורי, ללא סיבה מספקת.

לאחר שהנאשם הודה, באשמות היה נדמה כי בנה תמה פרשת המשפט. אולם כאן קם סניגורו של ליורוביץ, עו"ד גדעון מרג לית, שאמר בערך כך: "גבון, ששולחי קיבל מהשלטונות סיוע — ואמנם הוא אחד מאותם המכורים המשמחים, בהם שילמה המדינה לנכה המלחמה את המגיע לו. אולם הנאשם למד במשך השנתיים האחרונות, כי את שהשיג — על ידי סקנדלים השיג". מכאן, הסביר מר מרגלית, נוצרה אצל הנאשם הרעה,

שלום זמיר, פאציפיסט מחפש שותפים למלחמתו

כי זוהי הדרך הטובה ביותר, כדי לנצח בחיים. וזאת על בית המשפט להביא...

מה אירע עם חנן ליורוביץ? יום אחד נסע במכוניתו ואנשים עמדו בדרכו. היה זה בתוך שטח צבאי, הנאשם התאמן בנטיעה במכוניתו המיוחדת בזמן תמרונים, כאשר אורחים "שווייקים" למיניהם, הסתגנו לשטח מחיתם של חיילים איתנים. הללו, כפי הנראה מתוך בדיחה, לא רצו להתפר. הבר הרגיו את חנן, הוא המשיך לנסוע אל תוך הקהל. עצרוהו והחלו להטיף לו מוסר. הדבר הרגיו עוד יותר, בפרט כאשר חיילי השוקולדה הללו נתנו לו שיעור, כיצד חייב להתנהג אדם בשטח צבאי... הויכוח התלקח, הגיע לבסוף לאייר מים וחנן הרביץ למישהו בפנים. גם כאן לא נסתים הענין, הוא שלף אקדחו ואיים על מישהו. אחר כך שוב התערב קצין אחד. חנן הרביץ גם לקצין... כל אלה, כפי שציינה התביעה, הן עבירות רציניות...

הסניגור לא ביקש להכחיש. הוא רק רצה להסביר את הרקע. "אני רוצה שכבוד השופטת תביץ, אמר והמשיך בערך כך: מה יהיה אם נעניש את הנאשם? זה רק יגביר את מרירותו כלפי החברה. אנשים כמוהו זקוקים לטיפול פסיכולוגי, לא בית סוהר. ובי מה נשיג על ידי העונש?

זהה את עצמך

תמונה זו צולמה ב"כסית", באר-שבט, ב-6.3.51. קורא, שיוחה את עצמו ויפנה ראשון לפוכן, "העולם הזה" בבאר-שבט (חנות, פלם"), יזכה בפרס של 2 ל"ו. בשבוע שעבר זיהתה את עצמה יהודית הילזנרט, רח רבי עקיבא, בני-ברק.

אך גם לכבי השופטת היה מה להגיד. נזקק ממך את האקדח", אמרה הגברל שמיר, "אך לא נזקק לצערנו, לקחת ממך את הקביים... קרה לך אסון, איבדת את רגלך ונפצעת בתלקים אחרים של הגוף. אך אינך צריך להרגיש, משום כך, מיוחס ובעל זכויות להרביץ..."

לאחר הספת המוסר, בא פסק הדין. הוא היה הוכחה, כי אמנם הבינה השופטת לנפשו של הנכה: התנהגות טובה בערבות עצמית...

פשעים

ילד הציץ בדלת

המשפט נשמע בדלתים סגורות, אך ל-מעשה לא היה זה מקרה מיוחד במינו — משפטים של צעירות, המובאות לדין בי-אשמת פריצות; של אנשים הנאשמים בי- החזקתן, דם דבר יום ביומו. אולם במשפט זה, שהובא לפני שופטת השלום בחיפה, התבלטה נקודה מועזת — מיוחדת במינה.

כשנגשת לבית ברחוב המלכים בעיר התחתית, ספר בעדותו הסמל, שהביא ל-מעצר הצעירה, "הציץ מבעד לדלת בקר-מה התחתית ילד כבן 10. הייתי לבוש אזרחית, הילד שאלני: השמת לבך, אם אין בחוץ משטרה? אמרתי: "הכל בסדר, אתה יכול לפתוח! ונכסתי פנימה, מצאתי את הצעירה. הילד הסתובב כל הזמן במסדרון, כנראה שמר על הבית. כשיצאתי, על מנת לקרוא את משמר השוטרים, שחיכה לאות בחוץ — הדפני הילד לתוך פינה צרה, ליד הדלת, ופתח עלי ברו מימ, שהיה מותקן בחלק העליון של הקיר... פרטי המקרה האחרים אינם בעלי חשיבות יתרה.

הצעירה נעצרה, בעלת הבית הואשמה בהחזקת בית בושת. אך הילד בן ה-10, החי באוירה המורעלת של הבית — מה יהיה עליו?

זכר בידים

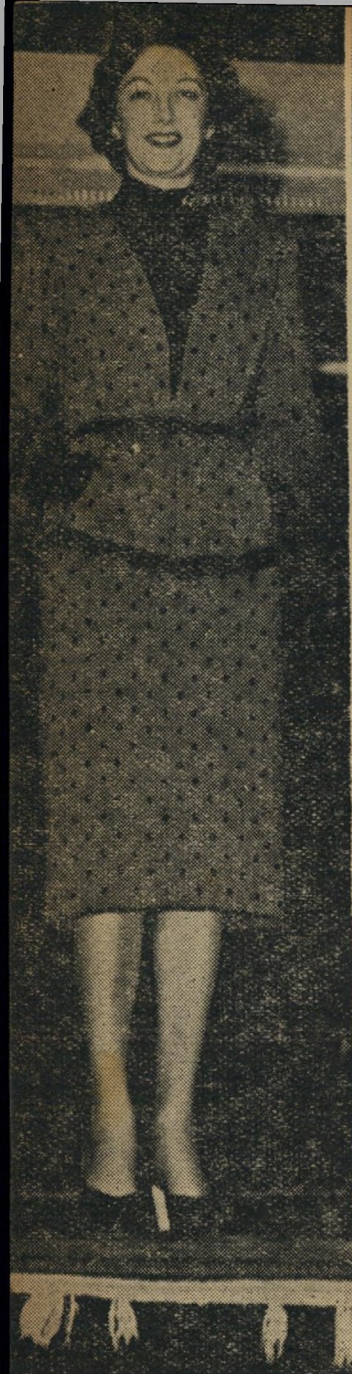
"שוטר אסור אותי, אני גנב!" אמר אדם דוכטר לסמל התורני במשרת חיפה, בעת שהופיע השבוע בתחנת המשטרה, בשעה 5 בבוקר, כשתחת זרועו תיק עשוי עור נחש ובתוכו... בבקבוק יין וחצי ככר לחם.

דוכטר, שהוא חדש בקרב העולם התחתון בחיפה, השכיל לרכוש לעצמו, תוך זמן קצר, מדת פופולריות בלתי רגילה. בפעם הראשונה כשנתפס בגניבה במחנה, שער העליה, הוחזק עצור במשטרת החופים ו-הגבולות, התחפש לכלב, החל גובח. (העור לם הזה 694) אולם הפסיכיאטר, שבדק את דוכטר, מצא כי מצבו הפסיכוי תקין בהחלט.

"זו מן חולשה כואת", אמר דוכטר, "שכל מה שאני רואה אני מוכרח לקחת" במשך החודש נתפס דוכטר כבר 4 פעמים בביצוע גניבות שונות, שלמעשה יש בהן יותר מן התעלול (משען ספורט!) מאשר גניבה מתוכננת לשם רווח.

ביום בו מובא דוכטר לבית משפט השי לום בחיפה, שמח באת המעצר הקטן המ-סורג, בו מחכים האסירים להבאתם לדין. דוכטר הוא קטן קומה, ממולה, חד לשון, משמיע בקול צרוד שירים אידיים עממיים. ("אידישע מאמא", "שקט-שלוה הרבי באו") לאחר מכן הוא נותן הרצאה מקיפה על הבעיות העומדות ברומו של העולם. (מה יהיה, כשסטלין יבוא במקום בן גוריון? — שיפור מצבנו הכלכלי — הרפסת דו-לרים!) מדי פעם הוא נוהג להזמין מן המזונן כוס תה וכריכים, לתת לחבריו לתא כיבוד קל.

השבוע נאשם דוכטר בסחיבת 2 מעי ליפו מתוך מכונית פרטית. את האחד החי ליה, כנראה, בכובע קסקט אצל כובען ב-עיר התחתית. (היה לי קר על הראש!) את השני מכר בשעות הערב לערבי (מכיר טוב שלי, אני מדבר אתו בידים!) בכפר כביר שבמורדות מרכמל. לאחר שדוכטר והערבי ערכו עושה כות, קבל דוכטר מוסר כליות, תחב לתוך תיק העור, שחב אי שם, חצי ככר לחם ובקבוק יין — צידה לדרך, הלך בחצות הליל ברגל, מכ-בביר לחיפה — מהלך 4 שעות, על מנת למסור את עצמו למשטרה. שופט השלום

שמלת ערב עשויה טפטמה (1)

שמלת אחר הצהריים לקיץ (2)

במד'נה

אופנה

„מקסים, מקסים“ ...

סמוקינגים, פראקים וחליפות כהות, מוגר, לפחות לערב אחד, משטר הצנע, קיצוב החלבשה וההנעלה. 50.000 נקודות, מלמל משהו. היתה זאת הערכה מתונה לשפע הצבעים הגיזרות והמראות הנעימים.

היה זה, בסך הכל, נצחון גדול ליכולת האירגון של אליעזר יוסטיץ, הרוח החיה של תעשית האופנה המקורית, עסקן „מכבי“ ושחיין, בעל פנים אדמומות, עורף של שור וניב גרמני. האורחים הרבים, שזכרו את כשי לונג של מאורעות חברתיים קודמים, נשמו לרווחה כשהרגישו, מיד עם בואם, את היד המארגנת האלמונית, המפנה את המוני האורחים איש איש למקומו, ששמרה מהולים בשירי פלמ"ח, שלא גולדו בתצוגת אופנה.

„אה, נאנח דיפלומט שחרחר, בניב צרפתי, „מקסים, מקסים...“ לא היה ברור כל עיקר אם התכוון לשמלה המפוארת או לנושאת. באולם הגדול של מלון השרון ישבו הדיפלומטים, העורכים, והפקידים הגבוהים, שנמצאו ראויים לכבוד מיוחד, בעוד שאר המוזמנים הצטופפו באולמים השכיניים. באוויר ריחפו צלילים עדינים של ואלסים וינאיים, מהולים בשירי פלמ"ח, שלא גולדו בתצוגת אופנה.

מערכת סרוגה חלקים (1)

העליה במעגל השכר והמחירים מן ההכרח שתפגע לא רק בשוק הפנימי, אלא גם בחיצוני.

הארץ

השאריר הרבה חלוצ?

במובן זה עמד הצליסט מר מ. גינדרון (מרפת), שהופיע שלשום ב„אהל שם“, במבחן קשה. ואם אומרים, שהוא יצא ממנו בכבוד — אומרים הרבה. (ידיעות אחרות נות).

רותי גיל, ת.א.

ירידה מופרית?

„מחור מקצועי אחרי אלמנות“ גידון ביום ה' ע"י בית המשפט השלום בת"א למאסר 8 חדשים על גניבה. (דבר).

ברוך פלוטניצקי, ת.א.

קניבליזם

משלוח לנסיון של 4000 קופסאות שימורי מלפפונים, כרוב ולפתני תאנים ואברים. (הבקר).

ציון חמויי, חיפה.

שים אותה בספירט!

המשטרה טוענת, שביום 3 במארס, שפך הנאשם ספירט על אשתו והציתה. (הארץ).

אורי בנארי, ת.א.

(1) מערכת לאחרי הצהרים, מודל זקס, דוג-מנית פרופסיונלית: יוזפין.

(2) תוצרת רחל, דוגמנית לילי, תופרת בפירמה רחל.

(3) תוצרת ביה"ס הגבוה לאופנה של הדסה בירושלים, דוגמנית תלמידת ביה"ס.

(4) תוצרת אלד, דוגמנית פרופסיונלית חנה (נוימן) קליין.

דיפוזמטים ועתונאים בתצוגת האופנה (1)

ואלסים מהולים בשירי פלמ"ח

על הסדר גם כשהקהל שבע מן המודלים והחל להסתובב באולמים, כדי לראות, ובעיקר להיראות.

אצבעות ברזל. יומיים אחרי התצוגה

נארו כל היצירות, נשלחו אל מעבר לים. ביריד הבינלאומי בטורונטו, בירת קנדה, תהיה ישראל מיוצגת ע"י 70 מפעלי אופנה, שהוקצתה להם מחלקה מיוחדת.

תעשית האופנה היא בתי התקחת של התעשייה. כאתת התעשיות המטעות, בהן חשוב הכשרון הרבה יותר מאשר החמר הגלמי, היא מהווה אובייקט אידאלי לייצוא. בעלי מקצוע רבים, שהגיעו לארץ מאירוסה, העלו אותה לרמה היכולה להתחרות בארצות רבות, אפילו בפאריס.

האם, אמנם, ישנם סכויים רציניים לייצוא גדול, בשעה שהאינסולציה דופקת באצבעות ברזל על שערי המשק הישראלי, — זוהי עובדה הנתונה, בכל זאת, בספק.

קנאה וכמיהה. האורחות, לבושות בשמלות-ערב מפוארות שחשפו את הכתפיים (שלא תמיד היו ראויות להיחשף), הסתכלו בקנאה ובכמיהה ביצירות האופנה, שנועדו לייצוא. הגברים, ברובם, גם לא העמידו פני מתעניינים בשמלות, שלחו מבטים בוחנים מעליהן ומתחתן, בפניהן של הדוגמניות וברגליהן.

נקודות. לא הנשים ולא הגב

50.000 רים התאכזבו. המוצגים — שמלות-ערב, שמלות-ינשוואין, שמלות-חוף, מעילים — היו עשויות, ברובן, בטוב טעם. ואילו הדוגמניות — מארחת אל-על, בת פרופסור, פקידה — היו ראויות להופיע בתחרות יופי.

אולם לגבי הקהל, לא היתה התצוגה עצמה עיקר הערב. במרכז עמד המאורע החברתי — מפגש של השכבה האוהבת לחשוב את עצמה „חברה גבוהה“. ביום זה של שמלות-ערב לבנות, סגולות, שחורות;

שמלת קוקטייל מרושם (2)

שלח אותו ל-15 ימי מעצר עד לבירור דינו.

דוכטר, שגמר אוניברסיטה בפולין, הוא טכנאי שיניים במקצועו, מתגאה כי בין נני-בה לגניבה מזדמן לו לעתים לעסוק במקצועו.

„אני מומחה לסתימות!“ אומר דוכטר.

7/7 נעלם

„שמע, יעקוב!“ אמרה עקרת בית חיפה אית לבעלה, בעת סעודת הערב, „אירע לי דבר מוזר — תלושי הסוכר החדשים ינואר ופברואר 7/7 8 נעלמו באופן מסתורי מפנקס התלושים שלי!“ משפטים אלה שמעו השבוע עשרות רבות של בעלים מפי נשותיהם.

תחילה נפל החשד על הקצבים — היות ותלושי הסוכר סמוכים לתלושי הבשר, אולם הוכחות לא היו בידי אף אחד. חקרו אצל סוהרי המכולת כמובן; בלי תוצאות. החי קירה בענין זה מסובכת ביותר היות והמקופחים אינם קשורים לחנויות מסוים מות בודדות, אלא מפורזים בחלקים שונים של העיר.

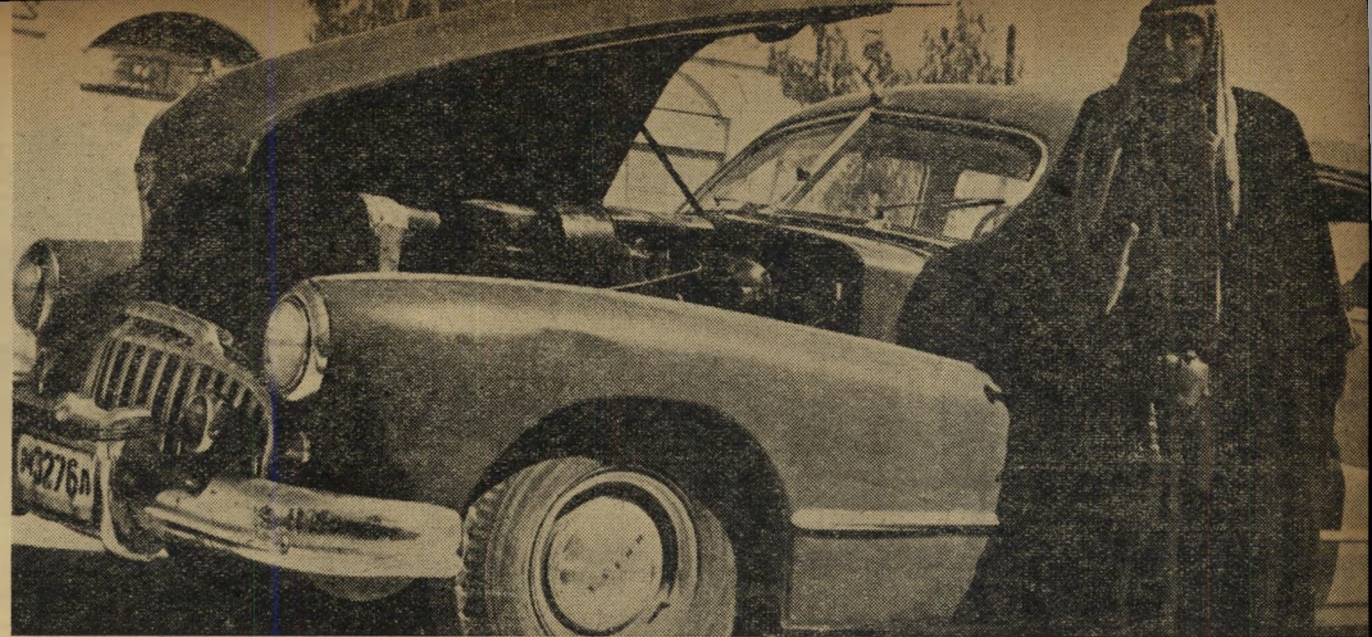
היה גם מי שהלך למפקח על המזונות — שנתן לו עצה: להבא השגח כאשר המספרים חותכים בתלשיך.

עד שקמה דינליה בת ה-9, ששמעה את המעשה כשהיא רדומה למחצה במיטתה, רצה למטבח ואמרה: „אמא, אולי לא היו הנקודות בכלל בפנקס?“

(2) תוצרת רביר, דוגמנית רווי, מארחת אור באל-על

"אוקי, בויס!" התיר האמריקאי ומצליחיתו — חלק מהנוף — לא פחות הממסגד, מלהמה בחמסין: בצפון הארץ עוד קר את העונה בלקיטת גלידה להנאתם הרבה

שייך המאה העשרים: שייך סולימאן הוא ראש שבט בדוא' גדול, מערבה מבאר' שבע. בימים הטובים דהר על סוס ערבי אציל תוך העלאת ענני אבק. גם עתה מעלה השייך ענני אבק, בערבות הנגב, אלא שהפוס האציל הוא עתה אמריקאי—ביואיק תוצרת 1950.

קודנוע משפחתי: אנשים כאן חרגישים את עצמם בבית. יש טרט טוב? אדובא, שיהנה גם התינוק הפעוט! העיקר שלא יבכה.

עיר תעשייה: זהו מפעל לחיבורי אינסטלציה. אמנם, הוא לא עושה רושם רב, אך חכו, אומר בעל המקום, "עוד עשר שנים..."

מאת שלום כהן

האם אתם העתונאים המחפשים את העולם התחתון של באר'שבע? היתה זו פעם רביעית שנשאלנו, והנימה הלגי לגיית והחלה מרגיזה באופן גורא; האיש התכוון לשני עתונאים, שבמקרה באו באותו יום לסיור עם קבוצה מתל-אביב, ומיר עם רדתם מן המכונית נכנסו לחנות ספרים ושאלו: "איפה אפשר למצוא את העולם התחתון?" או לא הטעות הרגיזה, אלא הצובדה שגם אני נסעתי לבאר' שבע לראות את העולם המסתורי, שכה הרבו לתארו בזמן האחרון: את דקירות הסכינים ומשפטי הליניץ, הנערכים ליד התנת המשטרה.

במקום זה, מצאתי את שני הרחובות הראשיים של באר' שבע נצלים בשרב המסיני ומכוסים אבק, בצד הכביש חפרה קבוצת פועלים תעלה צרה, הביטה על כל עובר כאילו רצתה לאמרו: גם פה חופרים תעלות ביוב. זהו עיר העתיד!

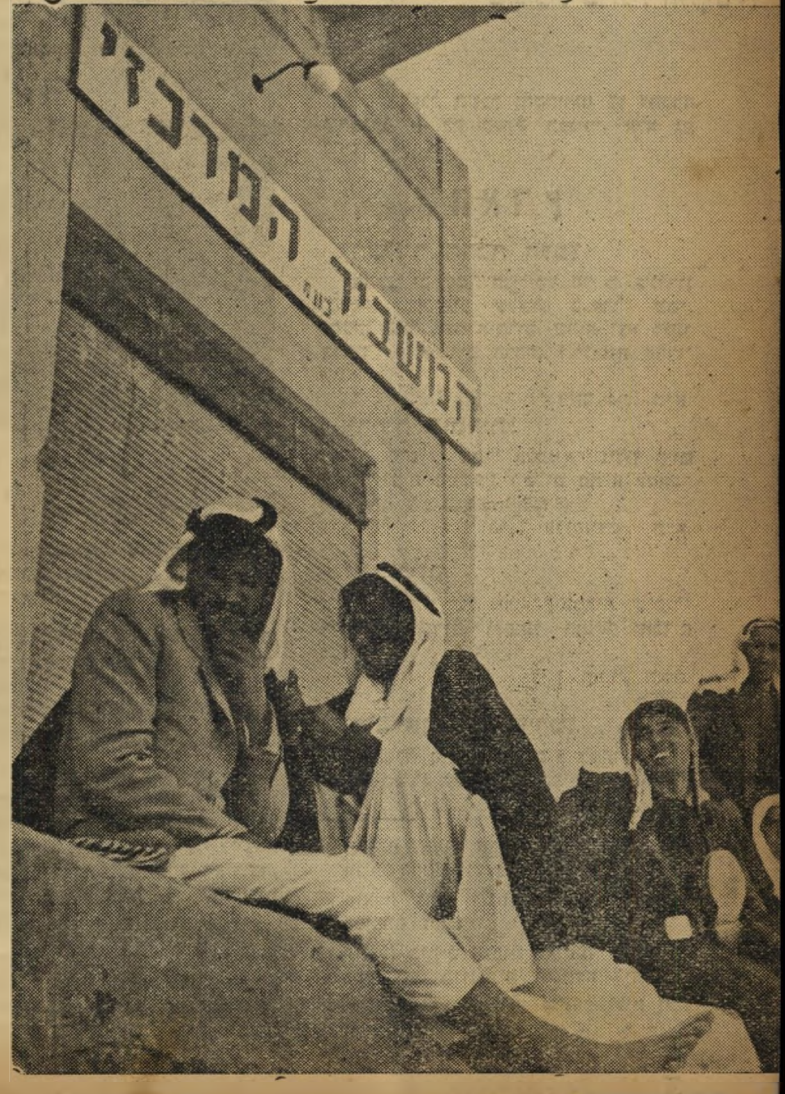
אכן, אי-אפשר לשוחח יותר מכמה משפטים עם תושב באר'שבע, מבלי שגימה זו תציץ: עיר העתיד. באר'שבע מאוכלסת כיום אנשים היודעים, שעליהם לחכות זמן רב עד שייגנו דבר מה. למעלה מ-85% מתושביה עולים חדשים — בעיקר ממצרים, עיראק, הונגריה — והשאר מורכב משכ"י בה דסה של עובדי המנגנון הממשלתי או של הצבא וכמה הרפהקנים וטיפוסים משונים מבל קצחת הארץ והעולם, שלא

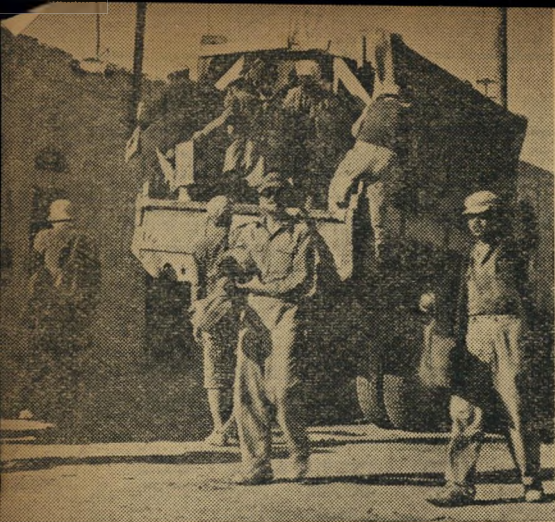
יכלו להתאים את עצמם להיים שקטים ורגילי **מפית ואקדחים.** האחרונים משווים איריה של "עיר-פסריה" אמריקאית של הפרוע, כפי שמתארים אותה סרטי הוליווד. שים חמושים דוהרים לכל הכיוונים, אלא שב סוסים, רוכבים הם על גייפים. את מקום הא

איץ מים מים, בשפע. ילדים ועק

יזמה אבריקאית: בעמדה לעלות מאמריקה לישראל, הזוהרה משפחה זאת על חומרת מצוקת הדור. הם הביאו עמם "סריילר": בית על גלגלים.

המשביר המרכזי. בדר

הפועלים חוזרים העירה. רוב תושבי באר-שבע עובדים מחוץ לעיר. בחזרה אחריצ מתמלאים הרחובות. **המחסור בנשים:** על כל 4 תושבים ממין זכר יש אשה אחת בלבד וביחוד חסרות מועמדות צעירות לנשואים.

כאן, אין דעות קדומות! בבירת הדרום מחפש כל איש את פרנסתו, סמיטב יכולתו. אין כל סבה מדוע לא תוכל אשה להתפרנס מצמצוח נעליים

איזה חום! התיירת בפרוה (בדרך לאילת) קיבלה רובה מיתור לבטחונה. לאן השרב כבר מחניק. "חברתן" זה כבר התחיל הנערות היהודיות והבדואים הפראים כאחד.

כמו בוקי'נז'נס. כך נראים אנשי המערב הפרוע בסרטי הוליווד. — גם פה, בדרום הישראלי הפרוע, יש אנשים רומנטיים, עם אקדח בחגור וכובע רחב שוליים על הראש.

קפדן גדול, לא נשארה שום רשימה על אוצרות הנגב, ולא מפות המסמנות את שביליו. עתה באו אנשים אלה לחקור ולקבוע את עושרו של הדרום ארץ הפלא הפרוע; ומדי ערב אפשר לפגשם, חבורות חבורות, רחוצים ומגולחים למשעי, בקפה כסית, מרכז התרבות של ה"הותיקים", מספרים בעיניים נוצצות מהתלהבות על עבודתם.

חשיש ונשים. רק מיצוק חיוני אחד חסר לבאר-שבע: בחורות! לכן, לא היה קשה לכמה נשים מוכרות למשטרות תל-אביב וחיפה לבוא ולהשתקע כאן, יחד עם חברות-למקצוע, שרק עתה עלו ארצה. העולים החדשים — ברובם המכריע פועלי מכרות או עבודות צבוריות ובנין, — הנוסעים מדי בוקר לעבודה מחוץ לעיר אינם ברוגים במיוחד, ולגברות אלו אין חסרה הפרנסה.

פה ושם אפשר למצוא גם קצת חשיש, כי באר-שבע היותה מאו ומתמיד מין מרכז מסחרי, צומת דרכי ההברחה מהלבנון וסוריה (אולם אין אחוז מעשני האופיום עולה, למשל, על זה של תל-אביב). עתה נוספו לרשימת המיצרנים המוכרים עוד שנים: מזון ופליטים. אפשר לעבור בלילה אחד, אם ממהרים, מגבול הירדן ועד אזור הכיבוש המצרי.

יהיה טוב. את השינוי הגדול שהובא לבאר-שבע, אי-אפשר לראות ברחוב הראשי. מאות יהודות דיוור נבנו, במקום שהיתה שממה. אין עדיין חשמל וגם מים צריכים לקחת מברז מרכזי, אך כל זה ישתפר, אומרים התושבים, כי זוהי עיר העתיד. בכל זאת, חייבים הם לחזור הביתה לבני שקיעת השמש, או לכל המאוחר, לפני כיבוי האורות בשעה 11, כי העושה את דרכו בחושך, מן העיר העתיקה לשיכון החדש על פני מרחקים עצומים, עושה זאת "סכנת נפשות. אם לא יפגשוהו מסתננים, עלולים ה"שומרים העצבנים לפגוע בו ולברר את זהותו אחר כך.

אנים תפסו הבדואים, הנראים בקבוצות קטנות, היושבות באפס מעשה בסמיטאות. גיאולוגים ואנשי מחקר רבים מסתובבים, כש קאדה חגור במיתניהם ותיק מפות מתחת לרועם זוהי ארץ בתוליו, שאיש לא דרך בה. "מאז אל" פיים שנה", ומכיון ששלמה המלך לא היה כנראה,

יב, בששון! בשיכון החדש אין עודף של ששון, ואף מים אין בית הולכים מאות מטרים לברז המרכזי ועומדים בתור למים.

"אין דבר", גיחם בחור צעיר — תושב תל-אביב בביקור בעיר — בחורה נחמדה, "בעוד עשרים שנה, יערכו לך מסיבה ויעניקו לך תואר אם העיר". אך לא נראה כי הבחורה משתכנעת בנחמה זו, והבחור הוסיף: "אל תשכחי, זוהי עיר הע"תיד". "כן", השיבה היא, "אבל מה בדבר ההוזה? האם עלי לנסוע לתל-אביב ולחכות עד שיגיע העתיד לבאר-שבע?"

כאשר מתקרבת השעה שמונה, מתחילים בתי-הקפה התרוקן מאורחיהם, ותור ארוך, המורכב מחלק גדול של תושבי העיר, מודגב ליד קופת הקולנוע. אם יש חשש שמוג האויר לא יהיה חם, מביאים המבקרים שמיכות מבתיהם, כי גג הקולנוע היא כיפת השמים. וכדי לקשר את הקולנוע של המאה העשרים לאיתם הימיכ הטובים, שאברהם אבינו ז"ל שאב מים מהבאר הקרובה, מצוירות שבע דמויות תנכיות סביב באר, ליד עץ בודד. בצורה זו אין כל סיכויים שמישהו לא יבין, כי שם הקולנוע הוא "באר-שבע".

אירה משפתתית זו אינה מוצאת חן בעיני כל התושבים, בעיקר בעיני מספר בחורות צעירות. "זוהי עיירה פרובינציאלית!" הן מתלוננות השכם והערב; "לא קורה כאן כלום."

המאבק לעצמאות

השבוע עמד המרחב בסימן תוצאותיה הממשיות של גל ההתערות, שעבר עלינו במשך השבועיים האחרונים. בפעם הראשונה נקבע קו פעולה חשוב מאוד על ידי טהראן, הבירה המזרחית של המרחב, במקום הקרי.

אחרי החלטת המגילים הלאומיים את העשיית הנפט הפרסית — החלטה שעוררה תדהמה במערב ורוגוזה רבה של האנגלים, שלא יעזו מפחד פלישה סובייטית להשתמש בכוח נגד החלטה זו — החלו מפלגות העצמאות בעיראק לדרוש את הלאמת תעשיית הנפט שם, ובמצרים את הלאמת תעלת סואץ.

בבגדאד הגיש הנציג הטרופוליטני בוועדה הבינלאומית, שתפקידה לפקח ולעזור להקמת המדינה הלובית (עם סאיד אידריס אל-סנוסי כמלך) תלונה נגד עמדתו העוינת של מוחמד כאמל סלים ביי, נציג מצרים בוועדה.

מצרים מתנגדת להקמת המדינה הלובית בטענה שזו תהיה נתונה להשפעת בריטניה; שכבר קיבלה הבטחה, שתוכל להמשיך בהחזקת הבסיסים הרבים, שהוקמו אחרי גרוש האיטלקים. היא רואה בנוכחות האנגלים בלוב סכנה מתמדת לעצמאות המרחב, אפילו אם יסכימו לפנות את מצרים עצמה.

מצרים

קנוניה להריסת האיסלם

ארבעה האוטובוסים נכנסו לככר עבדון המועצת בקהיר. בהגיעם לקרבת הארמון המלכותי, נעצרו. מהם ירדו כמה נשים בלבוש אירופי, שעמדו בנכות עד אשר בהאצת דוריה שפיק, יושבת ראש איגוד בינת אל ניל, האגוד הלוחם למען זכויות הנשים המצריות, התארגנו בתהלוכה וצעדו לעבר הכניסה לארמון.

הזקיף ליד השער, בראותו את הנשים המתקדמות, הועיק את קצין המשמר, שקיבל מידי דוריה שפיק איגרת למלך סרוק, כתובה באדום, המבקשה מהוד מלכות להתערב לטובת נשי מצרים, הדורשות שינוי זכויות. הצבע האדום שבו נכתבה האיגרת היה זמן של ארבע נשים, שחתכו את ורידיהן למטרה זו.

שבוע לפני זה צעדו למעלה מאלף נשים, ובראשן דוריה שפיק, למשרדו של עלי זכי אל-עורבי באשא, יושב ראש הסנט המצרי, הן עתה בחוק להעניק זכות בחירה והיבחרות לנשי מצרים. אל-עורבי באשא נעדר ממשרדו. דוריה שפיק הרימה את השופרות והתקשרה עמו בביתו: "אני מדברת ממשרדך. אלף נשים עומדות בחוץ ודורשות את זכויותיהן הפוליטיות". אחרי

הפגנה זו, הודיע מפקד המשטרה כי ינקט בצעדים חמורים, אם ארגון הנשים יפר שוב את הפקודה האוסרת תהלוכות ללא רשיון מיוחד.

בענין זה אין מצרים יוצאת דופן מכלל המדינות המוסלמיות. רק תורכיה, אלבניה, פאקיסטאן סוריה ואינדונסיה העניקו שינוי זכויות לנשותיהן: "זוהי קנוניה של יהודים, נוצרים וקומוניסטים להרוס את האיסלאם". הכריזו במסגד אל-חררה, בקהיר, השייך סולימאן עבד, קריין הקוראן, אחרי תפילת יום ששי.

זרוקו

ריקודים ומשקאות

כדי להראות שכל הבעיה חוסלה, הזמין הגנרל אלפונס ז'ואן, הנציב הצרפתי העליון במרוקו, את אנשי השלטון המקומי והתבררה

כאשר היה חשש כי השולטן מוחמד של מרוקו יתנגד לפטורי אנשי אל-איסטיקלאל שבחצרו, ויעמוד על דרישותיו לעצמאות (העולם הזה 698) לא שלח ז'ואן את חיילי לגיון הזרים לערי מרוקו, אלא ביקש את ידידו אל-גלאוי לרכז את אנשיו (קרוב ל-500.000 לוחמים) סביב ערי מושבם של הצרפתים.

נשף הנציב ברבאת* כל הענין חוסל

הערבים. אילו פרץ משהו, היו הצרפתים, כמובן, מתערבים כדי "להחזיר את הסדר על כנו". בארץ זו שמלחמה אורחית בין ערבייה וברבריה הפכה טבע שני, מאז בוא הצרפתים. שיטה זו של "הפרד ומשול" היא יסוד המדיניות הקולוניאלית הצרפתית (ומצאה לה חסידים בישראל, בהגברת הניגודים בין דרוזים וערבים). היא נכשלה בסוריה, בה התאחדו העדות נגד השליט הזר, ואין ספק שברבות הימים תיכשל גם בקצה המערבי של המרחב.

* משמאל: הרוזנת דמפיו, גנרל ז'ואן, אשתו, מיג'ור פברו, מלגיון הזרים.

הכליה והגיליוטינה

ז'קלין קאדו, בת ה-22, נשארה בחיים הודות לכליתו של בעלה ז'ן לואי, שנידון למוות וראשו הוטו בגיליוטינה. כמה רגעים אחרי המבצע, הוציאו את אחת ממכיליותיו של ז'ואן ואצו לבית החולים, כדי להרכיבה לאשתו החולה. הדבר הצליח, הפך סנסציה מדעית בתוגי הרפואה בעולם.

השיטה של העברת אבר מנוף לגוף אינה חדשה. כבר נעשו ניסיונות מאלפים מאד במשך מלחמת העולם האחרונה. אחד מהם היה, כשלעצמו, שיא — ראייתו של חייל עיור החוזה על ידי עינו של חייל אחר, כמה רגעים לאחר שמת מפצעו בחזית. (תיאור המקרה הזה, שיבתו של החייל הביתה, הסיפור על אשתו, שלא יזכרה אותו, מפאת צבע העינים החדשות, נתפרסם בשעתו בעתונות אמריקה). אולם עד כה אין הניסיונות הללו ודאיים. עוד לא היה מקרה שנושעת אבר חיוני פנימי, כגון כליה, יצליח. לפני שבועיים השיגו רופאי פריז את השיא הזה במקרה ז'קלין קאדו.

הכליות של ז'קלין חלו עוד בהיותה נערה, והיה צורך לסלק אחת מהן. מאז חייה עם כליה אחת, עד אשר לפני כמה חדשים נפלה קרבן למחלה אינפקציונית — כליתה השנייה החלה נרקבת. הסיכויים להצלת נפשה היו אפסיים.

בעל שורר. בעלה של ז'קלין נתפס בניצושה שוד ירצח. ז'ן לואי הובא לדין, נידון למוות. או עלה רעיון במוחו של אחד הרופאים, שטיפל באשתו (היא אינה יודעת על כל פרשת בעלה, וסבורה כי הוא נסע לדרום צרפת). "נגסה לנטוע את הכליה של בעלה — הרי, בלאו הכי, אין מה להפסיד", אמר ד"ר ז'נדון למנהל בית החולים בפריז. אחר ישיבת הרופאים, שהגיעו התלהבות לרעיון, הוחלט להוציא לפועל את הדבר. אולם לפי החוק אסור הדבר במקרה שדנים אדם למוות, מבלי שהגידו יסכים לכך. הלכו שנים מהרר פאים, בהסכמת משרד המשפטים, לנידון וסיפור לו את המעשה. ז'ואן לואי ז'קלין הסכים מיד. בעצם, הוא אפילו שמת, שיוכל במוחו לעשות משהו למען אשתו הצעירה, שאותה נשא רק לפני שמונה חודשים. המרחק ממקום הגיליוטינה לבית החולים הוא למעלה מעשרה קילומטרים, והיה צריך להכין את הדבר כהלכה. בו ברגע שהאיש הומת, הועבר לבית חולים בקרבת מקום. הכליה הוצאה מגופו והושמה בתוך צנצנת מיוחדת, כדי לשמור על טרי יותה; משם הועברה שוב, במהירות האפי שריה, לבית החולים, מקום שם שכבה כבר על שלחן הניתוחים ז'קלין קאדו. הניתוח הצליח וכעבור כמה ימים קבעו הרופאים, כי האשה תשאיר בחיים.

תשבץ מס. 61

מאוזן: (1) שכר פריצות; (5) הא לילה ורודת האצבעות; (9) מלכת היופי של הרומאים; (13) יהיר; (15) מערב; (16) ה ילד לאם; (17) נדודים; (18) פרי טרופי; (20) צנור; (21) מונח בהנהלת חשבונות; (22) שם רעות הפרות; (23) אומרת ה בחורה; (25) שגור במכתבים משרדיים; (26) עליו כתבו המצרים; (28) מתודשי ה שנה; (30) תנועות הרמוניות; (33) קבוצ בדרום; (34) מזל; (35) כלי קבול למצי רכים; (36) פרופטור לפילוסופיה; (38) מט בע סיני; (40) שמו הפרטי של במאי צרפתי מפורסם; (41) אחד הכובשים הגדו לים; (43) אחרון אחרון חביב; (44) "נשי קו... פן יאנף" (התלים); (46) קול צחוק; (48) מלה שגורה בתשבצים; (49) מצריה מצודת; (53) מדינאי גועני באפריקה; (54) חברת נסיעות.

מאזינך: (2) חור; (3) אותה תמוצה הדבורים; (4) מאור קטן; (5) מוקף ים; (6) אינו שולט באחד מאבריו; (7) קריאת הצער; (8) מגבורות "דוד קפפילד"; (10) ספלה הופיע ב"חידון האישים" של העולם הזה; (11) רפס; (12) לשון הפעמון; (14) ונוס של המאה ה-12; (16) התודיה הי פה; (18) כנוי המחתרת של רויאל; (19)

A crossword puzzle grid with numbers 1 through 54 indicating the starting positions for the clues provided in the adjacent text.

נווד; (22) משחה לצחצוח מתכת; (24) בת פוטיפר; (27) רקב; (29) פה; (31) עץ; (32) תפקידו של שילה; (34) שחקנית שבי דית; (37) מסמר; (39) גבורת רומן של זולה; (42) שדה עשב; (45) מושב האטי רים; (47) בין יום וליילה; (49) בנין בדקי דוק; (50) לאן; (51) מגש; (52) כן.

פרסים לפותר תשבץ 59:

- 1. בלום דוד רח' בלפור 11 ת"א
2. רפאל הורביץ שדי רוטשילד ת"א
3. רבקה לוי רח' יעקב גרובות.
הודעות לפותר תשבצים
1. לציין על המעטפה "פתרון תשבץ מס."
2.2 לכתוב את שם השולח על הפתרון, ולא על המעטפה.
3. לא להכניס מכתבים למערכת במעטפה, בה נשלח פתרון תשבץ.
4. אין צורך לתלוש את התשבץ מהעמוד; אפשר להעתיק ולשלוח את הפתרון בלבד.
5. לכתוב בכתב ברור.
6. הזוכים בהגרלה יגשו למשרד, לילי-נבלום 12, בשעות 9-2 לפנה"צ, ויביאו עמם תעודת זהות.
7. הזוכים בהגרלה, הגריב מחוץ לעיר, יוכלו לקבל את הפרס ע"י הדואר, אם ישלחו דמי הוצאות 80 פרוטה.

במאלכת המדינאים

כאשר נכנסו שיחות ארבע המעצמות בפריז למבוא סתום, חיפשו סגני שרי החוץ עיסוק לעצמם. לבסוף גילו אנדריי גרומיקין, נציג רוסיה, שאינו נוטה לפשר, רה, ודי"ר פיליפ ג'וסף איש ארה"ב, עניין משותף בולאות. מאותו רגע נראו, כשהם מתייחדים, שפופים על גבי אספי הבולים שלהם.

אכא אבן, שגרירה של ישראל בוושינגטון ונציגה באו"ם, חזר וניסה לקרב בריאותים: בסעודת ערב חגיגית, שערכה המשלחת הישראלית, נוכחו המשימים איש, נציג 35 מדינות, ביניהם: יעקב מזיק, נציג ברית המועצות, זורן אוסטין, נציג ארה"ב, מהמרחב נוכחו שניים: סלים סאראמר, נציג תורכיה, נכראלדה אנטוב, נציג פרס.

אחר שעורר הפגנת זעם של הח"כים ברמלנט הבריטי, בהצביעו על מינוי אמר פוקאי למפקד עליון על כחות הים של המערב, היה וינסטון צ'רצ'יל פעיל ראשי בשורת שערוריות נוספות, כהעלבת העם האיטלקי, באם הפרלמנטים, בלונדון; לבסוף עלו פעמי מוגלה על צווארו, הוא נצטווה, ע"י רופאו, לנוח, להישאר בביתו. ה"גליבור" נשם לרווחה.

כשהיא צופה אל תמונת אביה, הודיעה אנה מרייה מופולוני, בתו הצעירה של הדוכיזה, גאת הצורה וקצרת השיער: "מעולם לא היתה משפחתי מאוחדת כביום זה". אחר המשיכה בסיורה במטחית הטקסי, טיל, שאחיה וולטריו רכש בבואנוס איירס, בירת ארגנטינה, בה התיישב לפני ארבע שנים.

די"ר וולטר איתן, המרצה האוקסיפורדי מעשן המקטורת, שהפך מנהל כללי של משרד החוץ הישראלי, יצא לסיור היכרות בארץ עם מונטז דיוויס, שגרירה החדש של ארה"ב לישראל, הרוצה להכיר את תחום שגרירותו.

קודמו של דיוויס, הפרופסור ג'יימס מקדונלד, שגרירן הראשון של ארה"ב לישראל, העומד לפרסם את ספר זכרונותיו על שנתיים שירות בתל-אביב, זכה לכיבוד ישראלי שכיח. ראש עירייתה של נתניה, עובד בךעמלי, חנך רחוב על שם השגריר, אוהב ישראל, בעיר ההילומים.

ברנרד ברנך, היהודי האמריקאי שהפך מדינאי ראשון במעלה, יצא לציד אווירי, חבר, נקע את רגלו, כשנשבר התלי בדרתו מסוסו. הוא חזר בטיסה לניו-יורק, לעמוד בבדיקה רפואית. לעתונאים חקרניים הודיע ברוגז: "לא, היא (הרגל) אינה שבורה, רק נפוצה".

כשקרא פרופסור אריה טרטקובר, מרצה לסוציולוגיה יהודית, באוניברסיטה העברית וראש החברה הישראלית למען או"ם, ביקורת קטלנית על עלון החברה, לא התאכזב למחרת יצא במכתב תגובה: "אין אנכי כלל וכלל מחבר הרעיון (של שלום ואחתות המזרח)... נביאי ישראל הביעו את הרעיון ה"גאנטי" הזה, ביוצאם מהגדה עוד יותר נאיבית, כנראה, שהגשמתו אינה תלויה במספר הטנקים שברשותנו, אלא בדבר אלוהים הבוער בקרב נשמתה של האומה פנימה". אחר הוסיף פסוק סיום קטלני למבקר הקטול: "וכן יש רבים הוגרי לים ברעיון נאיבי זה גם היום, לא פחות ולא יותר".

מייגור-גנרל וויליאם רייקי החליט לא להיות נאיבי יותר, אחר ניתוח כליות, כווייה במים חמים בבית החולים וכשלון מאמצי להשיקו שלום בין ישראל לש"כ ונתיה, ניצל את ההזדמנות לחזור לארה"ב לצרכי רפואי, לשב את החר טיפול קצר בבית חולים אמריקאי, לשירותו בצבא האמריקאי, הזוקק, עם התרחבותו, למפקדים מנוסים.

נשיאת הליגה האנטי-אלכוהולית בארצות הברית היתה מלאת כעס: היא גלתה כעתינים את תמונתו של הגנרל דוגלס בלאוורת, מפקד כוחות או"ם בקוריאה, כשהוא לוגם שמפניה מכוס מים, בשעת סיור בחזית. "בשעה כזאת", תורתחה הג' בירה ה"גבשה" — "ראשו (של מקאתורת) צריך להיות צלול ולא מורעל בכוחה".

כאשר צ'רלי צ'פלין סיים את ההכנות לסרטו "זרקורי הבמה", סרטו הראשון שן אחר "מסייה חרדו" שהופיע ב-1947.

פרסם מודעה בעתון: "דרושה: נערה צעירה לתפקיד שחקנית ראשית ליד קומדי קאי הנחשב גדול הקומיקאים בעולם... לפנות לצירלי צ'פלין, הוליווד, בליתו תמונה". אלפי נערות שזכרו את השחקנית ניות עלומות השם כפולט גודארד, אותן העלה צ'פלין לפרסום עולמי, פתחו בשטף מכתבי הצגה.

בבוטסון עצרו סטודנטים הרוחניים, שהופיעו בלחית תזמורת הצעירות, את אליוזבט פיינלור, שעמדה להמריא להור ליבור. עכשיו, הודיעו לה, היא זוכה בפרס שני, נוסף לראשון, שעתונם "המתקיה", העניק לה על "התמדתה האמיצה במקצוע, למרות חוסר כשרונה המוחלט". הפעם על "שיפור הרמה הרבה שגילתה אחר קבלת הפרס הקודם של "המתקיה". כשהוגש לה פסל פלוי במשקל 13 קילו הודתה "לבחור רים הנחמדים והצעירים", למחרת הבינה את חכמת ההתחכמות של אנשי "המתקיה"; הפסל נעלם ממשרד עתונתו הריב של "המתקיה" — "הארגמן". זה היה פסל נשיא "הארגמן", שמת במשרדו לפני 40 שנה.

כשזורה לנגיה, פסנתרנית חומת שיער ובהירת עין עלתה מהונגריה, עשתה זאת משתי סיבות: הצטרפות למשפחה בישראל, התחלת מיון המוסיקאים בהונגריה לפי רצפטים קומוניסטיים. בהגיעה ארצה נקלטה על-ידי קרל ישראל, קהל תלמידים ומוזיאון תל-אביב, בו היא מרפיעה לראשונה בישראל.

עם תחילת מלחמת הבחירות, החלו יריבים מגלים סודות מן החרד. הפעם גילו סודות מחרדו של די"ר נחום זיר, סגן יו"ר הכנסת, איש מפ"ם, כשגונמע להשיב על השאלה, באם חדרו חברי נשיאות הכנסת בבנין הכנסת הם פרטיים או משמשים משרדים ממשלתיים, נתגלה כי זה שנתיים תליות בחרדו של די"ר זיר שתי תמונות: אחת של טלפון ואחת של לנין.

כשדי"ר יוחנן בדר, הח"כ החירותי עז הלשון, עקץ בשעת הדיון על הצעת התקציב: "כאשר חוסל משרד האספקה והקיצוב, שכלנו התנגדנו לו". הפסיקו רב "הצנע" יוסף, שר התחבורה הנוכחי, שהיה שר הקיצוב והאספקה — "לא

וורה לנגיה, פסנתרנית לפי רצפטים קומוניסטיים

כולנו. אני — לא". אותה שעה פרצו גנבים לאחד משלושת מעונותיו של שר התחבורה (בירושלים, נתניה ואביחי), לחחילתו בנתניה, שעמדה ריקה.

כשסגן-אלוף שאול רמתי, קצין המטכ"ל לחודות שביתת הנשק וראש המ"ל שלחת הישראלית לחודות שביתת הנשק הירדנית חזר מאחת הישיבות בשער מנ"ל ביום, מצא מכתב מאנגליה: הקפיטן שאול רוזנברג, נקרא להתייצב לחידותו בצבא הבריטי, לשירות פעיל בקוריאה. רמתי, שנולד בשם רוזנברג, הוא הנין אוקספורד וקפיטן בצבא הבריטי, איש מח"ל שהיה מפקד פלוגה במבצע "דני" (כיבוש רמלה, לוד) בו נפצע, לא יכול למלא אחרי הצו, תפקידו בצה"ל, אחר מקרי בית גזברין ועמק החולה, מעכבים אותו כאן.

אחלטיקה קלה

הת. צ. זרק

כאשר אתלט או מאמן פוגש ברעהו, הר" מיד מתנה הוא את מצבה הנמוך של האתלטיקה הקלה. ענף זה דורש התמודדות על המסלול ובשדה יותר מאשר כל מקצוע אחר. כדי להשיג תוצאות טובות, יש הכרח לרוץ קצת יותר מהר.

הכל בהתאם למשקל. בתחרויות האתלטיקה הקלה, שקיימו סניפי הפועל באיזטדיון התל-אביבי המיושן, הושגו שתי הפתעות: מספר רב של משתתפים ושי לוישה שיאים. התחרות האחרונה ליחידים היתה בוריקי-פטיש (שאינו פטיש לגמרי), כאשר התקרב הענק פנחס פולונסקי, (24) לעגול ונטל בידיו השריריות את הפטיש, וע שפמו המפחד ברוח — סימן טוב! הסייבובים נעשו והפטיש התעופף ברוח. בדרך כלל מסמנים בישראל לפי קווי סיד במגרש והמרחקים עד 40. אולם כאשר עבר הפטיש את תחום ה-40 (בפעם הראשונה בארץ) מטר, סברו כולם שנפלה טעות. המרחק נמדד שוב והכל האמינו: פנחס פולונסקי, המ"צ, קבע שיא פנטסטי והרחיק את כור הברזל למרחק של 41.80 מטר! השיא הארצי הקודם הגיע עד 37.14 מ' ושיא הפועל שהיה שייך לאותו ספורטאי, — 36.11 מ' ע"י כך נטלו בני משפחת פולונסקי שני שיאים: עטרה בכדור ברזל ופנחס בפטיש.

מוזכיר-החוץ מתקן. אך בזאת לא נסתיימה פרשת השיאים. מוזכיר-החוץ המ" חייך של קבוץ הראל שבפרוודור ירושלים אימץ את שריריו וקפץ במשולש (שלושה תורים) — 13.18 מטר. חלקן של הנערות לא נגרע והפתח תקואית הצעירה והחמודה, דליה קליינמן (15), הציבה שיא ארצי חדש בריצת 100 מטר. דליה מהרה עד כדי כך, שבאה לחות המטרה ראשונה, והסטופר לא הגיע ל-13 שניות (12.9 ש"). באותו מרחק זנק חבר בית-עובד — דוד טבק — הפראי בריצתו, והשיג זמן שכבר שכתנו אותו בארץ — 10.9 ש".

הכל למען יוגוסלביה ובלגיה. למרות החום, הצליחו האתלטים להצדיק חלום ישן: נסיעה ליוגוסלביה, כזכור, בקרו הספורטאים היוגוסלבים בארץ והובי טחה להם נסיעת-גומלין. הפועל העריך את חשיבות היצוג, והתחרויות משמשות לקביעת הטובים ביותר. מטרה קצת יותר רחוקה היא נסיעת האתלטים, בצירוף עם נבחרות ברוב מקצועות הספורט, לאולימפיאדת הפועלים שתערך בליאני שבבלגיה.

סניס-שולחן

הנס הציל את האנגלים

למרות שאלוף העולם הקודם בטניס שולחן הפקיר את תוארו, מתוך הכרה, נשמר כתר דגליפות העולמית בידי רקטה אנגלית. היהודי ריצארד ברגמן, הנתון בהסגר, לא נטל חבל בליפות, מתוך איסור וכך הרויח האלוף משנת 1949 — ג'יהן ליץ, בתחרויות לקבוצות וכתה בגביע "סוויטלינג" צ'כיה, שנברה על הונגריה — 4 : 5.

דרמטיות ואפתעה. כידוע, משת" קים בטניס-שולחן עד 21 נקודות ולכל הדעות, עמד האלוף להפסיד. בתחרות הגמר בין האנגלי ליץ והצ'כי אנדריאדס גבר הצ'כי במערכה הראשונה (21 : 16), אך הפסיד במערכות הבאות (ת: 21 : 18, 21 : 12). באותה מידה שהנס הציל את האנגלים מתבוסה, הצליחו הצ'כים לשמור על תוארם כאלופי העולם לקבוצות. לאחר שבגמר התייצבו נבחרת הונגריה וצ'כיה, הצליחו ההונגרים לזכות ביתרון של 4 : 1) אולם חאניה הקטין 2 : 4) ואנדריאדס זכה בשלושה משחקים רצופים. גביע "סוויטלינג" לקבוצות חזר לצ'כיה הודות לנצחון — 4 : 5.

נדודגל

נוסעים וזחכים

לאחר שמשחקי הליגה על שני גביעים החלו פשוט לשעמם, חזרה ההתעניינות לזירה העולמית. בישראל צועדת "מכבי" תל-אביב מחיל אל חיל, כשלהרשותה 8 נקודות מתוך 4 משחקים — במסגרת

משחקי גביע "יד לעשרה". בליגה של הפועל על גביע 30 שנות ההסתדרות נופ" לוח הפתעות וקבוצות יורדות ועולות בטבלה. בני תחתיקות צועדים בראש, באספם 5 נקודות מתוך 4 משחקים. אולם עיני השחקנים נשאות —

לאמריקה — ותורכיה. אמריקה הרחוקה הרחיקה את עצמה מפני שחקני הפועל, מחדש מאי לחודש ספטמבר. אולם

פנחס ועטרה פולונסקי, אתלטים לפי קווי סיד

תורכיה הקרובה תתגלה, על כל השפע שבה, לכדורגלני מכבי, כבר בחודש הקרוב. כדי לממש את רצון המארגנים לקבוצה חזקה, וביריב התורכי אין כלל לזולל, יוצי- אים השחקנים למחנה אימונים, כדי להתרגל ולאכול צנע-מוגדל.

המלווה הפריע. לא בשמחה קבלו כדורגלני הפועל את הבשורה, שהם יתמי- דו באימונים וימשיכו במשחקים על אדמת ישראל ולא בניו-יורק. כאשר החלו כבר כולם לעשות את חשבון המתנות שביא, ופגישת הנערות הותיקות מאז מסע הפועל האחרון — באה הידיעה שראש הממשלה חשוב יותר. השנורות בארצות-הברית מחייבת את נוכחותו של דוד בן-גוריון והי הכנות לקראת המלוה הן גדולות. קשה לאמוד בדיוק מה עושה העמולה גדולה יותר?

קוריאנים אינם רצויים

באפריל של שנת 1950 ארעה הפתעה על מסלולי הריצה של בוסטון: המירוץ המסורתי למרחק 42 ק"מ (המרתון) נערך בהשתתפות 131 רצים מקוריאה שתפסו מקומות נכבדים למדי: ראשון, שני ושלישי, בשבוע החולף, בעת שהכל מתכוננים ברחבי ארצות-הברית למרתון השנתי בבוסטון, הודיעו המארגנים, בצורה חגיגית, כי הם מייצעים לרצים הקוריאים להשאר ב" בית.

ידיעה קטנה, שהיתה צריכה לעורר הת- שנינות במרוץ של השנה, גרמה שערורייה. הודעה קצרה ספרה, כי שלושת האלופים מהשנה שעברה: קיי יונג האם, קיל יון סונג ויום צ'יל צ'יו, קבלו תופשה זמנית מהצבא והם מתאמנים במרץ רב ליד פור זאן. העתון הבוסטוני "אמריקה" יצא במ" צמר רועש תחת הכותרת: "מי מתאמן כשביל מה? העתון לא הסתפק בזה, והר- סיף סדרת תמונות המראה חיילים אמריק- איים צועדים בשלג (תמונות כאלה נמצאות בשפע ליד מנגנון התעמולה של או"ם) ר תחת התמונה היה כתוב לאמר: "חיילי בוסטון מתאמנים לקראת קוריאה".

העיני החל מעורר את דעת הצבור האי- מריקאי, ולטר בראון, נשיא התאחדות הי אתלטיקה הקלה בבוסטון, הביע את דעתו באותה צורה: "בזמן בו חיילים אמריקאים נלחמים ומתים בקוריאה, על כל קוריאי להי- גן על ארצו ולא להתאמן לקראת מירוץ מרתון". עד שלא תסתים המלחמה בקורי- אה, לא תתקבל הרשמה של בן-קוריאה ל- מירוץ, שיפתח ב-19 לחודש אפריל בבוס- טון.

סינדרלה

במוקדם או במאוחר, כמובן, היה על וואלט דיסני להניח את ידיו על המפורסמת שבאגדות. מבצע מסוכן, אפילו לדיסני, כי לא הוא ולא צייר-סרטים אחר הצליחו עד היום ליצור דמות אדם נורמלי משכנע. ואמנם, לכלוכית אינה יתור מאשר ציור שטחי של נערה אמריקאית ממורקת חסרת אופי.

אבל שקולים פי מאה כנגדה: זק העכבי ברוז בעל המרצ והינימה; גוסטגוס ידיו המטומטם במקצת; לוסופר התתול השמן

סינדרלה: בחזמוני בחרני הנסיך

של האם החורגת ובנותיה המכוערות; וכן ברוננו והכלב ומספר גדול של צפורים שרי-נים... כל קסמו של הסרט — והוא רב — נובע מתעלוליהם של הדמויות הללו.

נעק הזכוכית. הצפרים העליונות מעירות את לכלוכית בבקר, מלבישות אותה, קולעות שיערה ומשמחות לבה בשירה. הי עכברים גוררים אל מיטתה את בעליה. וי היא, סינדרלה הטובה, מלבישה אותם ושרי מרתם מפגי לוציפר הרשע והאכזר, כמעט כמו אמה החורגת של לכלוכית. ימים רבים לאחר מות אביה עבדה לכלוכית בפרך, שטפה רצפות, שרתה כשפחה את אחיו. תיה החורגות ואת זמנה הפנוי הקדישה לחלומות. עד אשר ביום אחד התגשמו החלומות בעזרת ידידה — בעלי החיים החביבים, והפייה של סינדרלה. בנשף מפוי

הנסיך: אחת כמון הפשתי

אר שאליו הופיעו כל בנות הממלכה, שי הצליחו רק להפיק פהוק מפי הנסיך הצי-עיר, מצליחה סינדרלה למצוא את אהבתו. אבל בצלצל השעון שעת חצות, היא חייבת לחזור — כי אם הקסם — לפח-דו הגדול של יועץ המלך הוקן (החפץ כבר לשמוע דגלי תינוקות מטופפות באר-מונה, ולא יתיר ראשו של היועץ). רק נעל הזכוכית מגלה אותה בשנית. וסופם של הרשעים אינו נעים, אבל הנסיך וסינדרלה כמובן נפגשים, וחיים עד שיבה וקנה באושר ושמה אמתיים.

וולט דיסני: מימי ועד ימי

וולט דיסני נחשב בעיני רבים, אחד משני ענקי הסרט (השני: צ'פלין). תרומתי לאמנות הקולנוע היא בלי ספק רבה מאד. אם יהיו חולקים על מקומו במרומי הצמרת, איש לא יערער על עמדתו בראש אמנות הסרט המצויר, אף על פי שדיסני הגיע לעולם זה במאוחר, לאחר שסרטים כאלה

כבר היו מיוצרים בקביעות, עשרים שנה לפניו. רבים מן הניסויים האופטיים במאה ה-19, בשטח התנועה, ניסיונות שקדמו לסרט, נעשו באמצעות ציורים נעים. הרעיון הוא, אפוא, עתיק מן הסרט עצמו. לתואר "מפיק הסרט המצויר הראשון" יש שני מועמדים. הראשון: סטיוארט בלקטון, במאי אמריקאי, הסוען שסרט כזה יצא מתחת ידיו בשנת 1906 ונשא את הגושפוקה של חברת וויטאגראף. הקוץ שבאליה הוא, שחברה זו לא נוסדה אלא ב-1911.

שני: צרפתי, אמיל קוהל, שהציג את סרטו המצויר הראשון, פנטסמגוריה, ב-17 באוגוסט 1908 בפאריס. האורך: 36 מטר; דקה אחת ו-77 שניה; 2000 מסגרות מצויר-רות. מאותו יום ועד 1918 הפיק קוהל 400 סרטים מצוירים פרימיטיביים כאלה. אחרים, מפורסמים יותר שהלכו בדרכו: טרי, סאליבאן ומאקס פליישר, כארצות-הברית, רבים אחרים באירופה. המשורר מביע. האלטר א. דיסני, שחרחר, ארוך גולגולת, אמריקאי ממוצא ספרדי, שמבקר אחד כינה אותו "המשורר של ציורי הנוע", החל את עבודתו בסידרה של סרטים מצוירים, שנושאתם אגדות מפורסמות, כשלו. סידרה אחרת: שילוב של עליונה חיה וארץ נפלאות מצוירת נכשלה גם היא (נסינות אחרים שלה, מאוחרים יותר בסגנון זה, וכו להצלחה רבה). אוסולד השפן הופיע בסרטיו הבאים של דיסני, כשלו חוש. עכברו הראשון של דיסני, מורטימר, היה יותר מדי בישן ונחבא אל הכלים ולא נתקבל באהה. דיסני

דיסני החל לשכלל את תהליך הציור ולהוציא סדרת "הסימפוניות השוטות". הראשונה: מחול השלדים, היא קלאסית. כאן השתמש לראשונה במוסיקה נודעת: מחול המות של סן סונס, ובהצלחה (פחות מצלחת, אפילו וול, היה השימוש במוסיקה קלאסית בפאנמאזיה). סרטים אלה היו מכונים בעיקר לילדים ואחד מהם, פרחים ועצים, היה הראשון בצבעים.

כל אותה תקופה היה דיסני מפסיד כפי-פיס. אפילו הסרט המפורסם ביותר שלו עד אותו זמן, שלושה חוזורים, הראה גרעון של 50,000 דולאר. תקציבו של דיסני און בידי אחיו, מנהלו העסקי, שמכר לחברות אין מספר את הרשות להשתמש במיקי ודמויות מצוירות אחרות כסמלים מסחריים.

שלגיה. ב-1937 הוציא דיסני את סרטו השלם שלגיה. היום הוא נראה מיושן ורגי שני יתר על המידה. כמו כן לא הצליח דיסני — כשם שלא עלה בידי או בידי אחר עד היום — לצייר דמויות משכונות של אנשים נורמליים. אבל הסרט היונה נקודת מפנה באמנות הקולנוע. הוא הוכיח שהציור הנע איננו מוגבל בסרט קצר, ומסוגל בהחלט לרתק קהל ערב שלם. הצלחת שלגיה איפשרה לדיסני לבנות אול-פנים גדולים ומשוכללים ולהגביר את השפעתו הישירה על סרטי.

פינוקיו, דמבו הפיל, במבי, וטרטים רבים אחרים נשאו את הגושפוקה של המארי-סטר, אבל בוצעו בעיקר בידי אחי-רים, ברם, השפעתו של דיסני על עווריו היא חזקה וניכרת, ורעיונותיו, אם לא דיו, הוא הקובעים את אופים של סרטי.

בפור הזנבות יוחלט מי יסתכן כדי לעזור לפינדרלה

שינה את אופיו ושמו ומיקי נולד. מיקי הראשון צויר וצולם, בשנת 1928, אולם, מכיון שהסרט המדבר פותח באותה שנה, הוסיף לו דיסני פטיקול, שהשתלב יפה בתמונה. מיקי ומיני שטים בספינה נהר. הם משתעשעים בהפקת מוסיקה מכל הבא ליד. מיני הופכת את התיש, שבלע תוים, לחיבת-נגינה על ידי סיבוב זנבו הנ-עשה לידית. מיקי מוקיש בני קיסמים על שיניה של פרה ההופכת קסילופון חי. הוא מתופף על מחבתות וסירים, בעוד שכל שאר החיות מקשיבות ונעות לקצב המנגינה.

המיקצב המהיר, העליונות, ההומור הפי-שוט והעממי של הסרט שבו את לב הקהל בכל העולם.

במרכבת הדלעת רוכבת סינדרלה אל ארמון אושרה

לעוד סרט רחיי דם ורגשנות וולה על המערב הפרוע, וכמרבית תוצרת זו בעת האחרונה: גרוע. מעשה בחס מקיין, פושע נודע, הנמלט

ען הכלא, המצטרף אל שני חברים אחרים של כנופיתו הישנה, מחליט לבצע שוד אחד ויחיד, אחרון, בטרם יחזור למוסב. שני חבריו מנסים לבגוד בו, אולם בטכ-סיס מחוכם הוא מצליח להפוך את הקערה על פיה ולהמלט עם הביונה. אבל די הגורל והחוק (והצנזורה ההוליוודית) משיגים אותו בסופו של דבר (והסרט). הוא גנח — כיאות לפושע — במיתת נשיקה — כיאות לפושע בעל פרצוף של כוכב קול-נוע — בזרועות אהובתו הנאמנה (וירגיניה מאי).

צילומי הנוף מסיחים את הדעת במקצת מן השיח הבאנאלי והעלילה השיגרתית. על זה יבוא על הברכה סיד היקוקס, הצלם.

הפייה: ועתה יתגשם חלומך

האפופיה של האוקינוסים

לאחר פתיחה איטית מתפתח האפופיה של האוקינוסים נעשה סרט עשיר תמונות רבות-מתח והדר, שכמותן לא נראו על הבד זה זמן מה. ישנו קטע מצמרמר בו נמנע חרטומה של אניה בצבת לבנה של קרחו-נים, בעוד שירודי הים עושים מאמצים ולהוציא סידרת "הסימפוניות השוטות". מענינות, מתארות ציד ליתנים. כי האניה גיבורת הסרט היא ציידת הלויתנים הקרויה פאר בדפורד, וחובלה הוא קפטין בירינג ג'וי (ליאוניל בארימור), ששאיפתו הגדולה היא, שנכדו ג'יד (דין סטוקול) יהיה ימאי כמוהו. באחת הנסיעות נפצע ג'וי פצעים אנושים והופך נכה, ברם, למרות מומו ושבעים שנותיו, הוא מחליט

היועץ: זוהי רגה המאושרת

לערוך עוד מסע אחד, אחרון, כדי להביא סיום מוצלח לחינוכו הימי של הנכה. אבל בעלי האניה וחברת הביטוח עומד דים על כך, שאת החובל הישיש ילוה במסע זה סגן צעיר בשם לונספורד (ריי צ'ארד הינדמארק), שישימש עוזר וממלא מקום רב החובל. בעת הנסיעה הארוכה ורבת המאורעות, מתנגשים השלושה הללו: ג'וי הזקן, ג'יד והסגן, והו הצד הדרמטי, האנושי בסרט, ושלושה השחקנים מבצעים את תפקידיהם באמנות רבה למרות השיח הגרוע, הכבד והמשעמם, בעיקר בפתיחתו של הסרט. ססיל קלאוויי, שחקן קומי מר-בהק חתיק, מצטרף אל הכוכבים בגלמו דמות גאה ומשכונע של טבח ימי.

בסרט מסוג זה הצילום חייב להיות שופרא דשופרא. וכן הוא.

הכתובת: תיא ליליבלום 12, טל. 66785, תד. 136 / האחראי: מידד שיף / העורך: אורי אבנרי / המו"לים: אברהם גורדון ושלוים כהן / דפוס מ. שהם, טלפון 2239.

ארצות הברית

יורשי אל קאפונה

אמריקה היתה מאז ומעולם ארץ הפסידים. דור שלם של נערים בלע את סיפורי הפלאים על אליקאפונה הגדול וכנוני פיתו: שיירות עצומות של מכוניות משא, שהבריחו משקאות חריפים (סאורים) מעבר לגבול; קרבות אקדחים ותת-מקלעים בר-חובות הראשיים, בין פושעים ושוטרים, או בין פושעים לבין עצמם; "נסיעות מוות" במכוניות-פאר, בהן חוסלו מתחרים עסקיים או מלשינים.

כשיטלה הממשלה האמריקאית את הרג אסור על משקאות חריפים, נשברה השפתים של מלכי-הפשע, מסוגו של אל קאפונה. במקום סיפורי הבלהות של הגאנג-סטרים קמה ספרות חדשה: גיבוריו של דאמון ראנין: הארי הסוס, איזידור הקטן, ג'ון הספרדי, אנשים צנועים וסימפטיים שהרגו מפעם לפעם שוטר, פרצו לבנקים איש גנבו יהלומים.

עתה היתה אמריקה כולה בצלחה של ספרות-פשעים חדישה ביותר, שאינה כתר בה בספרים, כי אם מועברת למליוני האזרחים באמצעות הרדיו והטליוויזיה. גיבור ספרות זו הוא הסנטור אסטס קיפואר, איש מדינת טינסי הררית שבארצות הברית.

יצור משונה. כשנתמנה עורך-הדין בן ה-47 כראש ועדת-החקירה של הסינאט לעניני פושעים, נמלא לב חבריו סינאט קנאה רבה. במדינה בה תלוי עתידו הפריטי של כל איש-ציבור בכותרות העיתונות, היתה עתידו של קיפואר מובטח מאותו יום. וקיפואר לא החמיץ את ההזדמנות. היה מנוי וגמור עמו להישאר בכותרות הראשיות. והוא הצליח.

ועדת-הסינאט היא יצור משונה. היא יכולה להזמין אליה כל אדם לשם חקירה. אין אדם יכול לסרב להיעד, אחרת יואשם בבזיון הסינאט, ועירוה חמורה ביותר. אין הוא יכול להיעד עדות-שקר, שגם היא מזהוה עבירה חמורה. לעומת זאת, אין הו עדה יכולה לתבוע אדם למשפט ולחרוץ עליו את הדין. פושע המופיע בפני הועדה, מודה כי רצח כמה אנשים, הפך כמה עשרות חוקים, יכול להיפרד מן הסנטור רים בכל הנימוס, ולחזור הביתה.

וכך בדיוק קרה. לפני מצלמות הטל-ביויה וסוללת המיקרופונים הופיעו, בזה אחר זה, עשרות אלים-פשע, גוללו פרשות מסמרות עשרות, מי בחייו ציני, מי בהי סוס עצבני, כשהתקרבה, השבוע, החקר רה לסיומה הצטיירה לעיני הציבור תמונה מבהילה.

איש משפחה שקט. מקורות ה-הכנסה העיקריים של הפשע האמריקאי אינם, כמו בעבר, הונות, ההברחה, הרצח, מאות מליוני הדולארים, הזורמים לכיס הפשע המאורגן, באים ממעודני-משחקים. מכונות-משחק קטנות, התערבויות על סרטים.

מלך-הפשעים הטיפוס של 1951 אינו נסיך-גאנגסטרים, המלוכה שומר-יראש בעל כיסים נפוחים ופרצות. הוא איש-משפחה שקט, הגר לו בבית אלגנטי, אך לא מסר-

ארי, בסביבה אריסטוקרטית, תורם תרומות גדולות לחברות-צדקה (הכוללות, כנראה, גם את המגבית היהודית המאוחדת), שולח את בניו לאוניברסיטה. אין הוא נושא אקדחים, אין הוא הולך לבית-הסוהר. הפרט המענין ביותר, לגבי האמריקאים,

נחקרו מבצעי-החוק. התוצאות היו מאל-פות.

בפילדלפיה, אחת הערים הגדולות ביו-תר בארצות הברית (אוכלוסיה: 1,931,334) שילמו הכנופיות למפקד המשטרה סכום של 152,000 דולאר כל חודש, לשם חלו-

רוזן

גרוזק

כהן

קסטל

הסוג השני: יהודים

פואר תהיה, כנראה, חקיקת חוק האוסר העברת ידיעות על מירוצי-סוסים בחבי המדינה — דבר שיחסל את כל ההימורים מחוץ למגרש המשחקים עצמו. "אין שואלים שאלות" מענין ביו-תר הוא, שכל מלכי הפשעים מנהלים פני-

קסים מדויקים ומוסרים את כל הכנסותיהם, הבלתי-חוקיות, למשרד מס ההכנסה, כדי להימנע מהפרת חוק המסים. לשם כך מעסיקים הפושעים את מיטב עורכי-הדין במידה רבה מאד, להסוות את מקורן האמיתי של ההכנסות.

פושע אחד הכניס לטופס מס ההכנסה שלו, תחת סעיף "שונות", הכנסה של 60,000 דולאר, כשנשאל פקיד אחז מדוע קיבל טופס כזה, מבלי לדרוש פירוט ההכנסות, ניגב את מצחו בעצבנות ומילמל: "אין שואלים שאלות אצל אדונים אלה..."

כמה דולרים על סוס... הסיכום הכללי של החקירות: חברות-הפשעים, בעד לות המחזור של מאות מליוני דולארים, נמנות על החברות המסחריות הגדולות ביו-תר בארצות-הברית. ראשיהן השקיעו כספים רבים בתעשייה ובמסחר, גמנים עם אליה-המשק האמריקאיים. עקב יחסי הידידות בין שתי החברות וחוסר כל סיכוי לעיבוד נגדן, מעטים מאד מעשי האלמות. כל הנרצחים בידי החברות היו חברי הכנופיות, אשר ראשי הכנופיות החליטו, מי סיבה זו או אחרת, להיפטר מהן בדרך הנוחה ביותר.

על חשבון מי חיות החברות? כמעט כל שדרות האוכלוסיה, החל מן העשירים הי-מפסידים רבבות דולארים בערב אחד במור-ערוך-משחקים במיאמי, כלה בפועל הקטן, השם כמה דולארים על סוס הנראה לו כן מול, מעורבים במנגנון הפשעים. הבריהה מן המציאות האפוריה, הכמיהה למעט הרי-פתקאות, השפעת סרטים הוליוודיים — הם המקורות האמתיים המזרימים זרם גור-בר והולך של מטבעות זהב לתוך כיסיהם של הטרורסטים הגדולים, שקנו לעצמם מע-מד יציב.

האם ישתנה משהו כתוצאה מגילויי של קיפואר? סנטור אחד משך בכתפיו: קיפואר עצמו הצליח לרכוש לעצמו פר-סומת רבה, אולם עולם-הפשע לא ישתנה, גם אם ירחיקו כמה מראשייו.

קה בין 38 תחנות המשטרה בעיר. במ-יאמי, המדינה בה מבלים מליוני אמריקאים את חופשת-הקיץ שלהם על שפת-הים וב-היכלי-המשחקים המסונפים לשתי חברות-הפשעים, הודו שני שריפים כי צברו כמה עשרות אלפי דולארים תוך זמן קצר. אחד השריפים הודה בגלוי: הוא עזר לכנו-פיות להקים מועדוני-משחקים בלתי חר-יים, העמיד תנאי שיוסעקו בהם רק עוב-דים שבני המקום, שיתמנו על ידו בכבודו ובצממו. כשהטיפה לו הועדה מוסר, היה בפיו תרוץ משכנע: כל בני המקום רצו במועדוני המשחקים, שהכניסו כסף לעיר. לוא סגר אותם, לא היה נבחר מחדש לתפ-קידו.

אולם השחיתות רצינית עוד הרבה יר-תר. במדינות אחדות (ואולי ברובן) מור-ציאות הכנופיות הון תועפות בימי בחי-רות, כדי שייבחרו סנטורים ומושל-מדי-נות שהבטיחו להם, תמורת עזרתם הא-דיבה, חופש פעולה אחרי הבחירות. נת-ברר, כי כמה מן המדינאים האמריקאים המפורסמים ביותר הגיעו לשלטון בדרך מפוקפקת זו. יור הסינאט נכשל בב-חירות עקב גילוי מסוג זה.

כסף ורצח. העסק הגדול ביותר הוא עסק ההימורים. כנופית אל קאפונה הצ-ייתה להשתלט על "שרות העתונות הקו-ני" טיננטלית, חברה שיש לה מונופולין מע-שי על ידיעות המרוצים. בעזרת כסף ור-צח הצליחה לחסל כל התחרות לחברה זו. פרש הדבר, כי שום בעל מועדון להת-ערבויות אינו יכול לקיים את עסקו מבלי להוקק לשרות זה, ז.א. מבלי להיכנע לב-נופית אל קאפונה. ההכנסות הרגילות של מועדון מסוג זה מגיעות למאה אלף דו-לארים בשנה.

אחת התוצאות הראשונות של גילויי-קי-

("השריף הוא מפקד משטרה מקומי, הנבחר ע"י האזרחים בבחירות כלליות.

הוא שכמעט כל מלכי-הפשע אינם "אמרי-קאים ב-100%" ("לבנים-פרוטסטנטים"). הם מתחלקים לשני סוגים עיקריים: אי-טלקים ויהודים. על הסוג הראשון נמנים: קוסטלו, דוטו, פוליצו, פישיטי, אקארדו. אל הסוג השני: גרוזק, רוזן, מיקי כהן, קסטל.

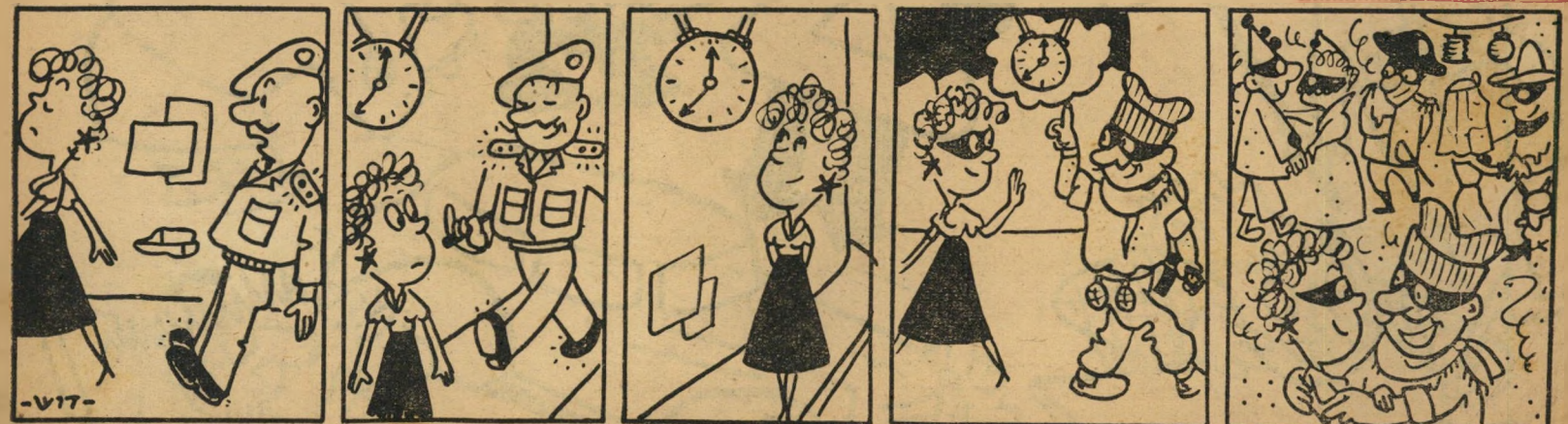
כל עולם הפשעים מאורגן בשתי חב-רות-ענק, המגיעות לכל פינות המדינה. ה-חברה הראשונה היא של יורשי אל קא-פונה — מרכזה בצייקאנו. החברה הש-ניה מתרכזת בניו-יורק, בראשה עומד פראנק קוסטלו המפורסם. שתי החברות עובדות במקומות רבים בשותפות, עוזרות זו לזו לרצוח מלשינים ובוגדים. במקרה של סכסוכים מכריע, כבורר דן יחיד, אי-טלקי-אמריקאי אחר, שגורש, בשעת, חז-רה לאיטליה: ציאולס לוציאנו, לשעבר מלך הונות וההברחה, שקיבל לידי את מנהיגות המאפייה, ארגון-המחתרת המפור-סם בעולם כולו, השולט זה עשרות בשי-נים בסיציליה.

קורופציה ממשלתית. כיצד עוב-

דזת חברות אלו? אסט קיפואר, בוד"ח ביניים לסינאט, קובע: העדיפות מוכיחות בעליל, כי הפ-שע המאורגן אינו מוגבל לעיר או אזור שהוא; הוא קיים בכל רחבי המדינה... מדהימה ביותר מידת הקורופציה הממשל-תית העוזרת לפשע המאורגן... בכל הע-רים הגדולות מחוסנים מלכי-הפשע מפני העמדה לדין ועונש... ברשויות המקומיות מצאה הועדה שחיתות של מבצעי-החוק, השלמה עם קיום כנופיות הפושעים בכל עיר ועיר בה שמעה הועדה עדים..."

הצד המדהים ביותר, שתברר בפע-רית הועדה, היתה מידה זו של שחיתות ציבורית, שעברה גם את גבול הדמיון הא-מריקאי, הרגיל לשחיתות. לפי צו מיוחד מטעם הנשיא טרומן, הועמדו לרשות הו-עדה תיקי מס ההכנסה של מפקדי המש-טרות והשריפים... על סמך מסמכים אלה

קובעת פגישה ומתאכזבת

פורים 1951

